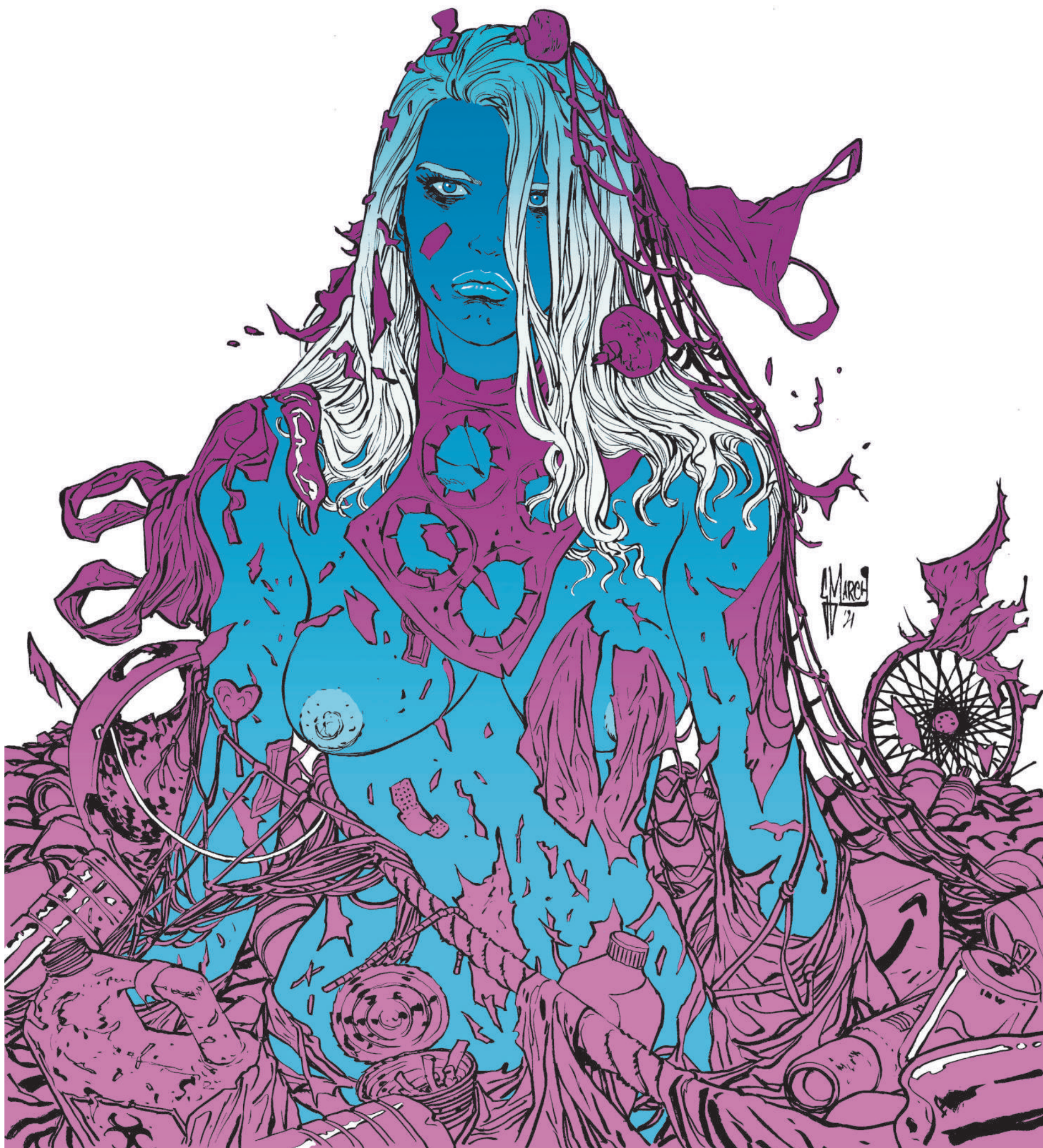

Número

6

Hivern
2022

nosaltres

Guerra a les guerres

La història accelera. Si no era suficient amb el primer genet de l'Apocalipsi, el de la "conquesta" virulenta de la societat, ja ha arribat el segon, el genet de la guerra.

Ja no hi ha res a esperar d'aquesta societat més que el seu col·lapse. I no és tan preocupant l'ànim bel·licista de la "gent d'ordre", com la impotència de les classes populars. Una altra vegada a lluitar una guerra que no és la seva. Una altra vegada els hi toca pagar amb els seus cossos i les seves vides. Una vegada més han de fugir de la pluja de foc i refugiar-se. I així, tot.

No hi ha res de gloriós en aquesta guerra. Només dues potències, l'OTAN i Rússia fent els seus moviments imperialistes i utilitzant tot un territori i la seva població com a laboratori d'operacions. La solució occidental és enviar armes, i la solució oriental és la invasió. Però el gas no es toca, ni els objectes de luxe. Dirty money.

Tot era pandèmia. Amb tot el que ha significat per a la psicologia mundial i la colonització mediàtica de les poblacions. De sobte això ha canviat, i on tot eren dades de contagis ara són dades de guerra. La sensació de submissió al pensament únic és total. En pocs dies s'ha passat del "No a la guerra" a finançar-la. De l'antimilitarisme a la romanització de la guerra. De la llibertat de premsa a tancar mitjans. Tota la política està al servei de la guerra. I com sabem, aquestes dinàmiques autoritàries se'ns giraran en contra.

I el cinisme de l'Europa neoliberal fa fàstic. Posant tanques al sud i deixant morir a milers de persones al mare mortum. Clar, és que no són blancs.

Com sabreu, a l'Apocalipsi tot seguit ve el genet de la fam i per acabar, el de la mort. Doncs si no volem complir aquesta profecia, ens toca partir com més aviat millor d'aquesta forma de viure.

Partir cap un nou món, sense míssils, sense misèria, en definitiva, sense guerra.

nosaltres

Número 6
Hivern 2022
Preu 1,5€

Nosaltres és una publicació autònoma i antiautoritària publicada trimestralment a la Mediterrània. L'objectiu del col·lectiu editor és reflectir, potenciar i visibilitzar les diferents lluites, conspiracions i preocupacions que envolten el nostre dia a dia. Nosaltres som les que resistim.

Contacte digital

CORREU: nosaltres@riseup.net
WEB: nosaltres.noblogs.org

Contacte postal

Apartat 278
07350 – Binissalem
(Mallorca)

DL | PM 1259-2016

Tiratge: 1.000 exemplars en paper

Assemblea Editora

Xavi E. – Pere J. Garcia – Albert Herranz –
Jordi Maíz – Sílvia Suau – Marky V. – Iñaki –
Caterina – Isa – Marla Singer – Rulag O.

Han col·laborat

Portada: Guillem March. Aina Cassanyes –
Maria Casanovas – Mar G. – Laura L. de T. –
Juanito Comicator.

Índex

- 1 **Portada** Guillem March
- 2 **Editorial** Marla Singer
- 3 **Coop57** Grup promotor de Mallorca
- 4-5 **Son Bonet, l'alé d'un poble**
Jaume Canals Bestard
- 6-7 **Casa del Poble, memòria col·lectiva
contra la gentrificació**
Amics de la Casa del Poble
- 8-9 **La crisi migratòria a les Illes arriba
a màxims històrics** Aina Cassanyes
- 10-11 **El Pla General de Ports de les Illes
Balears** Terraferida
- 12-13 **Pòster**
- 14-15 **El dimoni i el fetitxisme de la
mercaderia a Mallorca** PATXIPÒLEG
- 16-17 **El final d'ETA i la crisi del règim
del 78** Antoni Pallicer Mateu
- 18 **Una nova educació sexual per a
canviar el món** Sonia Sellés Llorens
- 19 **Una parella compromesa amb
la justícia social i ecològica**
Antoni Pallicer Mateu
- 20-21 **En defensa dels mopis**
Clara García Fraile
- 22 **Jocs**
- 23 **Ressenyes culturals**

Un nou paradigma financer per a les economies transformadores a Mallorca:

Coop57

Texte:

Grup Promotor de Mallorca

@Coop57M

A Mallorca som moltes les que sentim que es va rompre el fil amb les experiències impulsades des del cooperativisme com a fórmula per generar economies per a la vida. Varen ser moltes les iniciatives sorgides abans del 1936 que, a través del cooperativisme, articulaven ecosistemes amplis i complexos que resolien moltes de les necessitats vitals d'una classe obrera organitzada: educació, cultura, cures, accés a l'alimentació, treball, jubilacions, etc.

Massa sovint aquesta realitat ens sembla llunyana i difícil de recuperar. El relat oficial i la desmemòria s'han encarregat d'invisibilitzar els lligams, polítics i emocionals, que ens hi vinculaven. Avui, a Mallorca, encara es fa difícil projectar un ecosistema complex, autogestionat, destinat a resoldre qüestions essencials, amb una visió més propera a allò que hauria de ser una economia per a la vida. El cooperativisme és una de les eines imprescindibles, i les experiències cooperatives, afortunadament, s'han anat incrementant en els darrers anys en el marc de l'economia social i solidària o d'allò que podríem anomenar economies transformadores. Moltes d'aquestes iniciatives necessiten un suport per poder invertir inversions inicials, per muntar infraestructura, per començar a rodar amb garanties i massa sovint topen amb la necessitat d'un finançament que, en els marcs habituals, es mou en unes regles del joc incompatibles amb els principis i els objectius que defineixen aquestes mateixes iniciatives: un enfocament socialment responsable, feminista, sistèmic, orientat cap al bé comú... En definitiva, economies per a la vida.

És per això que consideram que poder disposar d'una eina de finançament dins la lògica, valors i principis cooperatius és essencial. I no partim de zero. A Catalunya i molts altres territoris de l'Estat (Andalusia, Euskal Herria, Aragó, entre d'altres) Coop57 ha esdevingut una eina sòlida, organitzada, solvent i amb totes les garanties socials i ètiques per poder ser un instrument que permeti impulsar i fer créixer un ecosistema dins la lògica de l'economia social i solidària. Es tracta d'una cooperativa de serveis financers que parteix de la gestió dels estalvis dels socis cooperativistes (ja siguin socis col·laboradors, persones físiques, o socis de serveis, cooperatives, associacions i fundacions) per tal d'oferir diferents productes (préstecs, avançament de subvencions, etc.). Així els doblers resideixen i es reinverteixen dins la base i els projectes finançats ho fan amb garanties de retorn social, amb compromisos fermes en relació als impactes ambientals, socials, de gènere, etc.

L'objectiu principal és el de contribuir a una nova manera d'entendre el sistema productiu i de consum,

per tal de generar unes relacions socials i econòmiques alternatives. Coop57 no és un banc ètic ni una cooperativa de crèdit. És un nou paradigma financer que no està sotmès a les regles del Banc d'Espanya, del Banc Central Europeu o de la Comissió Nacional del Mercat de Valors, la qual cosa li dona una flexibilitat i una autonomia que d'altres entitats no tenen.

Per tant, necessitam impulsar fortament aquesta eina a Mallorca, perquè les iniciatives de base social trobin un acompanyament econòmic i financer a les seves idees fetes i pensades des de la gent i per a la gent. Necessitam tenir una eina que ens doni autonomia, que ens permeti l'autogestió de projectes amb retorn social, que avanci en la direcció que consideram tan urgent com imprescindible: generar un nou ecosistema de relacions socials i econòmiques que permetin horitzons emancipadors de les lògiques mercantilistes que dominen el món.

Una eina gestionada des de baix, per als de baix i que permeti que creixi la xarxa de l'economia social i solidària arreu de l'illa per teixir una realitat alternativa, arrelada al territori i als recursos existents, que parteixi de la intercooperació i que tengui com a pilars la justícia social, ambiental, climàtica, de gènere i global.

Coop57 Catalunya, amb una llarga trajectòria de més de vint anys, ens ha mostrat, a través dels seus espais de presa de decisions i els projectes que acompanya, que és possible construir una eina solvent i ben articulada. Ara només cal que aquí, a Mallorca, això també esdevengui una realitat accessible, coneguda i que faci créixer un ecosistema local fort, estès i arrelat per anar obrint una esquerra cada cop més grossa que ens alliberi de les regles del joc econòmic actual. De moment, ens hem constituït com a grup promotor, primera passa imprescindible per esdevenir, en el futur, secció territorial. Això no significa, però, que no puguem oferir igualment finançament i donar cobertura a projectes. De fet, en poc més de dos anys, hem incorporat diverses entitats com a sòcies de serveis (actualment són 7: Cooperativa Coanegra, Ona Mediterrània, Cineciutat, Apaema, Maïa, Corda i poal i Obra Cultural Balear) i hem tancat diverses operacions en forma de préstecs. Per tirar endavant el projecte i fer-lo autònom i viable necessitam sumar. És per això que feim una crida oberta a tothom a participar-hi. Ja sigui aportant idees i experiència dins el grup promotor, ja sigui fent-se soci i aportant estalvi.

Entre totes, tot!●

El canvi climàtic i el greenwashing empresarial han estat aprofitats pels poders econòmics per vendre el capitalisme verd o el New Green Deal com la nova fita a assolir del capitalisme. Un dels conflictes latents que apareixia (fa uns anys) de manera recurrent però no generalitzada era la implantació de les energies renovables. Si bé, aquests darrers anys s'està vivint un autèntic "boom" que es podria veure com una bona notícia. Malauradament, al darrere s'hi amaguen interessos obscurs que es basen en l'especulació energètica i s'escampen, arreu de tot l'estat, una gran quantitat de Megaprojectes que creen greus impactes territorials, socials i ambientals. Tot això obri un gran debat envers les renovables i planteja preguntes com com s'ha de realitzar la transició energètica i com ha de ser la implantació de les renovables de manera que permeti lluitar contra el canvi climàtic de manera coherent amb el territori, les persones i sense contraindicacions ambientals. A Mallorca, un dels exemples més clar d'aquest conflicte s'ha donat a Marratxí amb l'Aeròdrom de Son Bonet com a protagonista principal i la intenció d'AENA de fer-hi un parc fotovoltaic de 20 ha.

Son Bonet, per on comencem?

Son Bonet, va convertir-se en el primer aeroport de Mallorca. Tot i que ja hi havia precedents es consolidà com a aeròdrom dels bombarders de l'aviació legionària italiana, que hi tenien el seu lloc de manteniment i estacionament. A partir de l'any 40 es va optar per convertir-lo en aeroport civil, ja que Son Sant Joan era la base aèria militar. Si bé, va ser per un període relativament breu ja que, a partir de l'any 1960, finalment Son Sant Joan va ser l'aeroport del turisme de masses i dels grans "booms" turístics.

A tot això l'Espai Lliure Públic, el qual es propietat d'AENA i la font del conflicte, es correspon amb la zona on va néixer Son Bonet com a aeròdrom, però que passat els anys de la Guerra Civil, únicament servia de pista transversal auxiliar, que només s'utilitzà en poques ocasi-

ons (algunes per aterratges d'emergència) fins al 1960. Més enllà d'això, mai més tornaren a tenir un ús aeronàutic. De fet, aquests terrenys s'han mantingut transitables sempre. Molts camins entre Pont d'Inca i Pla de Na Tesa passen per dins Son Bonet. Moltes històries del poble passen i segueixen passant literalment dins Son Bonet.

Acord AENA i Ajuntament de Marratxí: Vuits i nous i cartes que no lliguen

No se sap ni la data concreta, ni el moment, perquè no hi ha res escrit, però en algun moment entorn als anys 80 (molta de la documentació de l'aeroport va desaparèixer), es va procedir a realitzar un tancament de l'Espai Lliure Públic i això generà cert malestar. Tanmateix els veïnats acabaren obrint forats a les reixes. Fou a partir d'aquí quan es parla que es va "pactar oralment" amb AENA, la possibilitat que els habitants de Marratxí poguessin fer un ús de la zona de Son Bonet, com a contraprestació a les molèsties que reben de l'aeròdrom.

De fet, aquesta superfície ha estat catalogada en les NNSS en diferents períodes com a zona verda i, posteriorment, amb l'actual figura d'Espai Lliure Públic. Sense que AENA hi fes cap al·legació. La integració d'aquest espai és tal, que l'ajuntament hi ha fet diferents despeses, com la construcció d'un vial-carril bici que travessa per la vora de Son Bonet amb la partió de l'aeròdrom. A les dues darreres intervencions dels ministres espanyols responsables d'AENA al Senat, mai han negat aquest acord.

De «Son Bonet, una comuna pel poble» a «Son Bonet pulmó verd»

Mai les coses sorgeixen del no-res, sempre hi ha d'haver una mica de substrat d'alguna cosa, com deim: hi ha d'haver-hi "saó". I en cas de Son Bonet, de fa un bon grapat d'anys, alguns veïnats es mobilitzaven per dignificar la situació d'aquest camp. Es feren gestions directament amb la direcció de Son Bonet (que hi plantà arbres per tot el perímetre) i fins i tot s'arribà a realitzar i a presentar un estudi de

reforestació de la zona, amb la recollida de centenars de firmes de diferents habitants del poble per donar-hi suport.

Fou l'embrió i el punt de partida. Fou des d'aquest grup de persones que va sortir la primera roda de premsa i els primers pasquins en protesta. Però ràpidament, el que podria haver estat la lluita "dels de sempre", es va convertir en "la lluita de tot un poble".

Son Bonet Pulmó Verd, una plataforma ciutadana contra AENA i la COVID

Finalment, a finals de gener de 2021, AENA presentà a la Conselleria de Transició Energètica un projecte d'una planta energètica fotovoltaica de gairebé 20 Ha, que ocupava diferents zones de l'aeròdrom i la pràctica totalitat de l'Espai Lliure Públic. Tota la informació entre les veïnades i els contactes que s'anaven generant després de conèixer el projecte eren, pràcticament, a través de telèfon o de contactes entre poques persones a peu de carrer i de manera improvisada. Fruit d'aquesta situació es posà en marxa un grup de WhatsApp que arribà a tenir, en poques setmanes, més de 200 contactes (a dia d'avui segueix

Son Bonet, l'alé d'un poble

Solidaritat i Medi Ambient davant el *Greenwashing* corporatiu

Texte:

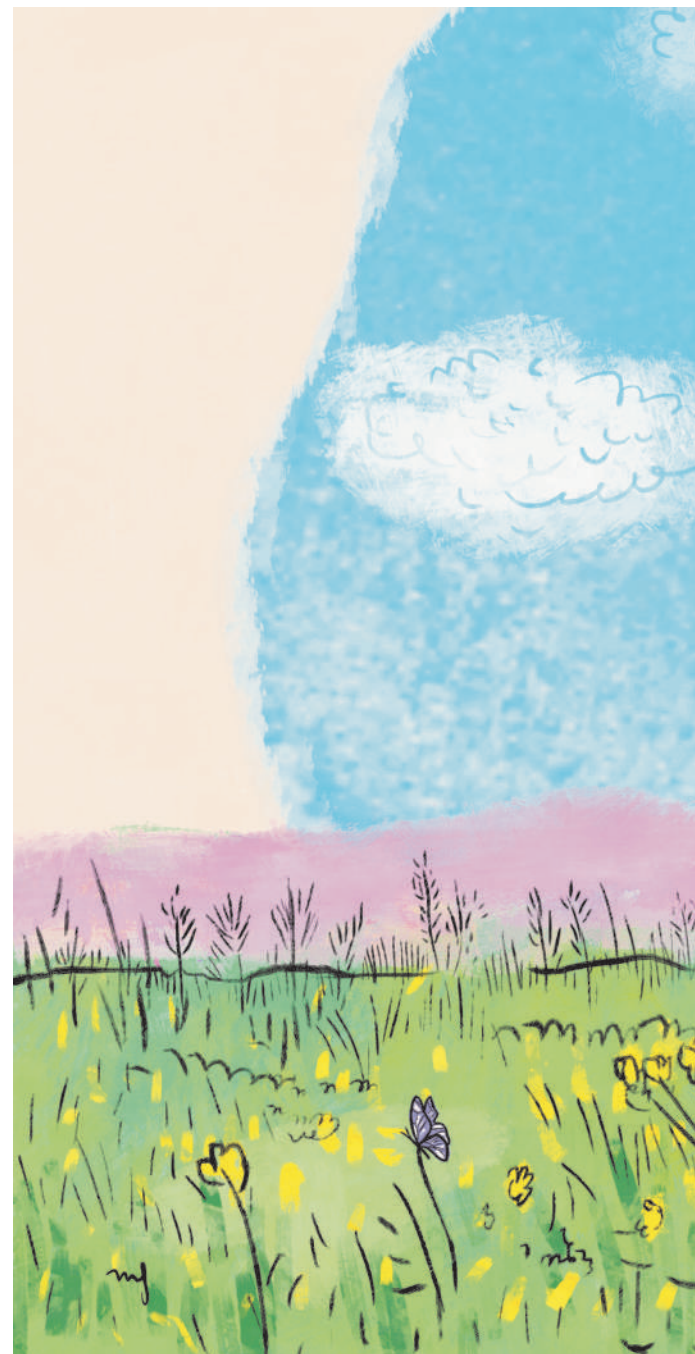
Jaume Canals Bestard

enjaumecanals@gmail.com

Il·lustració:

Marta Font

@marta_font_illustration

operatiu amb més de 150 contactes). Aviat també es feren reunions telemàtiques. En aquest grup es generaven gran quantitat de propostes i d'aquí sortiren les primeres accions com les "passejades reivindicatives" (cal recordar la gran quantitat de restriccions degudes a la pandèmia). D'aquesta manera, la gent sortia a passejar a la mateixa hora en protesta. Se n'arribaren a fer de més de 200 persones. Nombroses entitats ecologistes i moviments socials així com gran part del teixit social i associatiu marratxiner s'uní a la causa de Son Bonet Viu!

Un altre moment important fou quan tot l'Ajuntament de Marratxí aprovà una declaració institucional en favor de la protecció de l'Espai Lliure Públic. Tots aquests ingredients donaren una visió de transversalitat al moviment que li atorgava una gran consistència.

Durant els mesos següents, la Plataforma Son Bonet Pulmó Verd va dur a terme una activitat frenètica, des de passejos reivindicatius, fallides volades d'estels (reconvertides en protestes paci-

fiques de concentració d'estels), fins accions més contundents com la recollida de més de 1300 al·legacions en manco d'un mes en contra del projecte o mobilitzacions com una bicicletada de 400 persones i una cadena humana de prop de 800 persones. Tot això va donar a la plataforma una dimensió poc habitual per a un moviment d'abast tan local com es el cas de Son Bonet.

A totes aquestes accions cal sumar-hi la contundent acció de recuperació per al poble de Son Bonet a base de successives plantacions d'arbres dins aquest espai. A dia d'avui la plataforma Son Bonet Pulmó Verd ha aconseguit plantar més de 450 arbres i ha reforestat més de 8000 m² de la zona, que no atura de créixer.

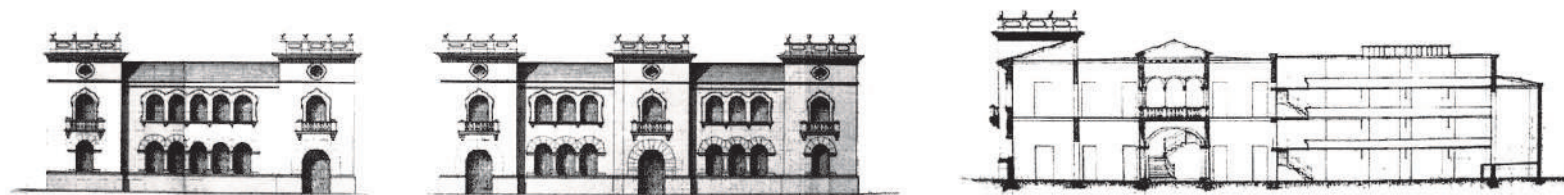
El contacte amb els poders públics donant a conèixer la nostra història ha estat una constant. D'aquí que Son Bonet hagi sortit al Senat dues vegades. A més, s'aprovaren diferents mocions a nivell tant de Parlament de les Illes Balears com del Consell de Mallorca. Totes donaven suport a consensuar un projecte amb els veïnats de Marratxí i evitar el megaparc fotovoltaic.

« Moltes històries del poble passen i segueixen passant literalment dins Son Bonet »

No a un mega parc fotovoltaic. Sí a un bosc urbà. El projecte de mega parc fotovoltaic pretén la instal·lació de més de 33 mil plaques solars en 4 zones diferents de l'aeròdrom de Son Bonet, ocupant un total de prop de 20 ha. Aquesta instal·lació ha de tenir una potencia d'aproximadament 20 MW. Una de les zones previstes al projecte ocupa l'antiga zona de la pista transversal, la més gran amb més de 12 ha. Aquest projecte, segons AENA, s'emmarca dins el Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima (PNIEC), on es marca que els aeroports hauran de reduir el consum energètic en un 40%. D'aquí que AENA, de manera tèrbola, plantejés aquesta infraestructura o planta de generació energètica com una planta d'autoconsum per a Son Sant Joan. Però des de la Plataforma sempre s'ha defensat que el vertader interès d'AENA era realitzar un projecte més assequible tècnicament, que li possibilités vendre energia amb una mínima inversió i, de passada, complir amb el compromís del PNIEC. L'argument en contra és contundent: Son Sant Joan es troba a més de 10 km de Son Bonet i, per normativa, per poder ser una planta d'autoconsum ha d'estar ubicada a manco de 500 metres del punt a abastir. A més, la instal·lació preveia una connexió amb la subestació elèctrica de Son Orlandis per evacuar l'energia. Aquest punt és també important perquè, segons els experts, aquest tipus de proveïment energètic genera moltes pèrdues en el transport de la mateixa. I, si tenim present la gran quantitat de superfície lliure que hi ha a diferents indrets de l'aeroport de Son Sant Joan, el projecte resulta escandalós.

Des de Son Bonet Pulmó Verd s'ha treballat per donar a conèixer les comunitats energètiques i fomentar un altre tipus de transició energètica, on s'abordi la sobirania energètica en un moment on, més que mai, està en entredit l'oligopoli energètic i els seus abusos. I, de manera més important, posar en valor un espai com el prat de Son Bonet, amb grans valors naturals que cal conservar amb la creació parcial d'un Bosc Urbà, que podria suposar l'absorció de milers de tones de CO₂. Cal revisar la nostra relació amb el medi i això parteix de solucionar els problemes d'una manera més respectuosa amb la vida i el territori●

Casa del Poble

memòria col·lectiva contra la gentrificació

Text: **Amics de la Casa del Poble**
amicscasadelpoble@gmail.com

Imatges cedides per l'Associació

Where do we go from here: Chaos or community?
Martin Luther King Jr.

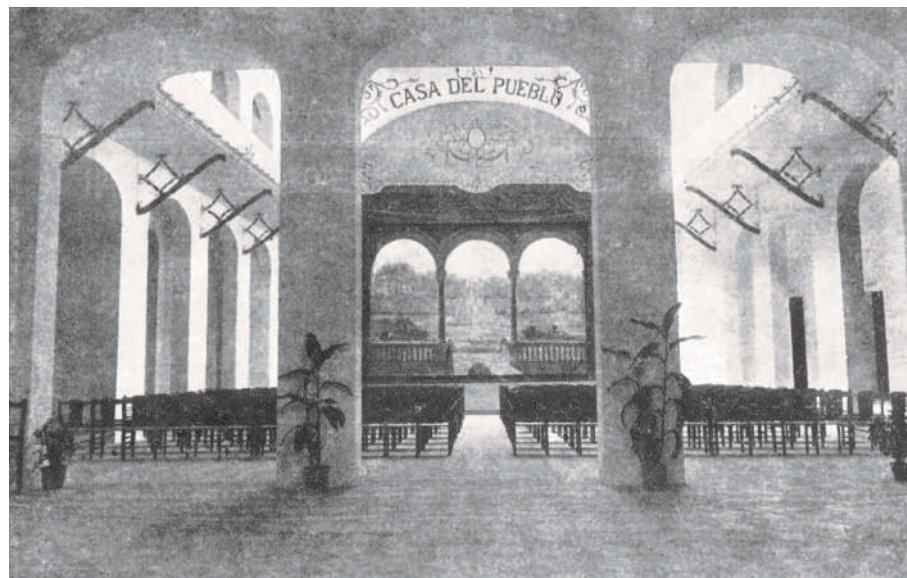
En el marc d'una conversa sobre la crisi climàtica amb l'amic Joan Miquel Gual, preveïem com el futur se'ns presenta sota dos imaginaris: viure en un Mad Max, marcat per la lluita ferotge pels recursos i la llei del més fort, o la Cuba del bloqueig, organitzats per gestionar la manca de recursos. Es tracta d'una exageració, però les exageracions ens ajuden a pensar i a posicionar-nos.

Les diferents crisis sistèmiques i emergències en les quals ens veiem immersos i immerses, amb una periodicitat cada vegada més curta, semblen donar la raó a Gual i apunten al col·lapse del sistema tal com el coneixem. Plantejar alternatives exigeix pensar com ens organitzam. Durant el confinament, els veïnats i les veïnades ens organitzàrem. Començàrem des de la protesta: repicàrem les nostres cassoles contra el discurs televisat del Borbó de les nou del vespre del 18 de març del 2020, i perllongàrem la cassolada durant els cinquanta-quatre dies que estarem confinats i confinades per la pandèmia, sempre a la mateixa hora. Incorporàrem a la protesta, com una necessitat d'expressar-nos de manera conjunta, diverses cançons que cantàvem juntes des dels balcons. Acabàvem amb les veus dels veïnats i de les veïnades, desitjant-nos bona nit, recorrent el carrer, enfora de les pantalles. El món s'havia aturat, les regles de cop havien canviat. L'Estat reaccionà amb por davant el confinament d'Itàlia. Ens posaren militars i cossos de seguretat al costat de sanitaris durant infinites rodes de premsa informatives que irradiaven una por egoista. Un confinament dur, del que encara no coneixem totes les conseqüències. La competició de la indústria farmacèutica amb la creació de les vacunes anuncià una «nova normalitat» salvadora, que ens va treure de les cases i ens retornà al treball.

Després d'un any de canvis de normalitat i de moltes transformacions en l'ús de l'espai públic, el juny de 2021 els veïnats i les veïnades plantejàrem fer un sopar d'estiu al carrer i trobar-nos amb la resta del barri. L'ajuntament de Palma no ens autoritzava a tallar el carrer per menjar, però sí per a qualsevol altra cosa, així que organitzàrem una trobada veïnal amb el nom del grup de Whatsapp «Arxiduc fa Pinya» pel dia 31 d'agost, tancant les vacances de l'estiu. Dissenyàrem la trobada amb la idea de reforçar els vincles veïnals, convidant a participar les entitats del barri: l'Associació de Veïnats Arxiduc-Bons Aires, el GOB, S'Altra Senalla, la Casa de Cultura Russa i el Col·legi Oficial de Psicòlegs de les Illes Balears, juntament amb diverses empreses que sufragaren les despeses d'organització. Ubicàrem l'acte en el carrer Sanchis Guarnier, amb el solar de la Casa del Poble guaitant des d'un lateral.

A part de les activitats, pensàrem que s'havia d'explicar al barri la història del que havia estat aquell solar, ja que ens queda encara gent que conserva la memòria viva de l'edifici que es va enderrocar amb el vistiplau del darrer ajuntament franquista de Palma.

Molts dels veïnats i de les veïnades pensàvem, erròniament, que es tractava d'un solar públic. Ho va ser fins a l'any 2014, quan va ser liquidat en tercera subhasta per la ministra de Treball del govern de Rajoy, Fátima Ibáñez, cercant recursos per pagar el deute i evitar la intervenció de la Troika a l'Estat durant la crisi hipotecària que s'inicià el 2007. Investigant sobre la Casa del Poble, descobrírem que havia estat una donació de Joan March i que estava gravada amb una condició: l'edifici havia d'estar destinat al benefici dels treballadors i treballadores i del moviment obrer. Posteriorment, durant el cop d'Estat de 1936, els falangistes varen requisar l'edifici per la força, convertint-lo en el seu quarter general i un dels epicentres de la repressió a les Illes Balears: centre de tortura de persones republicanes i llibertàries, algunes de les quals foren ingressades després a la presó de Can Mir.

A mesura que avançàvem en l'organització de l'acte, la Casa del Poble agafava més i més força. Un dels membres de l'equip organitzador va plantejar fer una part de les activitats programades dins el solar. Ens posàrem en contacte amb els propietaris, que foren localitzats gràcies al registre de la propietat. No ens varen posar cap problema, però quan arribà el moment d'entrar i adequar l'espai, durant el mes d'agost, ens informaren que l'estaven venent a un fons d'inversió estranger juntament amb un projecte per fer 36 apartaments de lloguer subvencionats per l'Estat. La piscina de 60 metres quadrats que incorpora el projecte ens fa pensar que no aniran destinats al lloguer social.

El barri ha patit diverses transformacions en els darrers anys: érem el barri d'acollida de la comunitat russa; el 2014 aquest creixement s'aturà en sec, coincidint amb les sancions europees derivades de la guerra de Crimea. El 2015, a l'edifici on hi havia l'emblemàtic Bar Milán, va aparèixer un Youth Hostel, que s'amplià posteriorment amb un edifici destinat a AirBnB que no podia operar per la prohibició, del 2018, del lloguer turístic a pisos. Veiem també com les diferents ampliacions del Mercadona acompanyen la desaparició dels petits comerços de tota la vida: el Colmado Continental, la carnisseria Can Amorós i la peixateria Cantàbric, ens serveixen d'exemple. Veiem que el procés de gentrificació i turistització que ha patit el nucli històric de Palma i Santa Catalina, substituint la població autòctona per una població estrangera amb més poder adquisitiu, avança cap a l'exemple de Palma. Ho veiem als barris d'Arxiduc i de Pere Garau; coincideix sobre el mapa amb les actuacions dels eixos cí-

vics que programa l'Ajuntament de Palma i que en comptes de millorar la qualitat de vida de qui habita els barris, impulsen amb recursos públics l'especulació immobiliària i el desplaçament demogràfic de la població més feble.

A principis de segle XX, les Cases del Poble foren una eina de la classe treballadora per millorar les seves pròpies condicions de vida. Aquests espais de reunió, formació i conscienciació responien de forma organitzada als excessos del capitalisme. Mentre a Europa la feina de construcció, conservació i manteniment dels edificis anava a càrrec dels Governos, a Espanya foren les autoritats, precisament, les que en frenaven la creació i funcionament. Avui el solar s'està convertint en una eina d'empitjorament de les condicions de vida amb l'empara de les administracions públiques que han de vetllar per l'interès general. La nostra proposta és clara: convertir el solar en un equipament social i que es recuperi el sentit inicial de la donació del solar, destinada a beneficiar la classe treballadora, enfortint la cohesió social del barri lluny de l'univers Mad Max ●

La crisi migratòria a les Illes arriba a màxims històrics

Un 2021 marcat per la consolidació de la ruta Algèria-Balears

Texte:

Aina Cassanyes

Il·lustració:

Sara Falli @sara_saroll

Durant el 2021 varen arribar a les costes de les Illes Balears prop de 2364 persones a bord de 171 embarcacions de tipus pastera. Són xifres esfereïdores, esgarrioses, que superen a balquena les xifres dels anys anteriors, que ja eren de per si prou preocupants.

Gran part d'aquestes embarcacions arribaren al sud de Mallorca (37) i a Cabrera (75). A les Pitiüses en trobaren sobretot a Formentera (41), però també a Eivissa (18). Al 2021 no es va detectar cap arribada a Menorca, tot i que altres anys sí que n'hi ha hagut. S'ha de dir que les embarcacions que naveguen prop de Cabrera, amb freqüència, són detectades pel sistema de radars SIVE de la Guàrdia Civil, però moltes altres són descobertes per veïns de la zona o per vaixells particulars que donen avís a la policia. De fet, d'aquest estiu tenim alguns vídeos que donen testimoni de barques que arriben a platges plenes de banyistes la primera reacció dels quals és cridar, alarmats i espantats, per la presència d'aquestes pasteres.

Com es va produint en els darrers anys, el *modus operandi* de les arribades sol ser en flotilla. Sembla que els bots surten escalonats dels ports d'Algèria. En els passats mesos de setembre i octubre arribaren moltes embarcacions en poc temps. De fet, la màxima incidència comptà una vintena de pasteres en unes poques hores. Aquesta manera de procedir cerca desbordar les forces policials per escapar dels controls de vigilància o, sí son interceptats, pretenen facilitar la llibertat per manca de places als centres d'internament. El perfil de la persona migrada a les Illes es manté en relació amb els anys anteriors: és home, jove, d'entre 16 i 30 anys i algerià.

Malgrat això, cal dir que, a mida que la ruta Algèria-Balears es consolida (i les dades ho constaten), trobam més presència femenina en aquests trajectes. En general, les dones opten per rutes més segures, ja que sovint solen dur amb elles infants molt petits o no es volen arriscar a fer un trajecte amb tot d'homes a bord. Durant el 2021 arribaren a les Illes 33 dones. Algunes d'elles feren el trajecte embarassades o portaren nadons. Reberen una atenció mèdica especial en ser interceptades. El fet d'estar en un estat avançat de gestació o portar bebès podria posar en suspensió la deportació, per la qual cosa moltes dones que es troben en aquestes situacions decideixen pujar a una pastera.

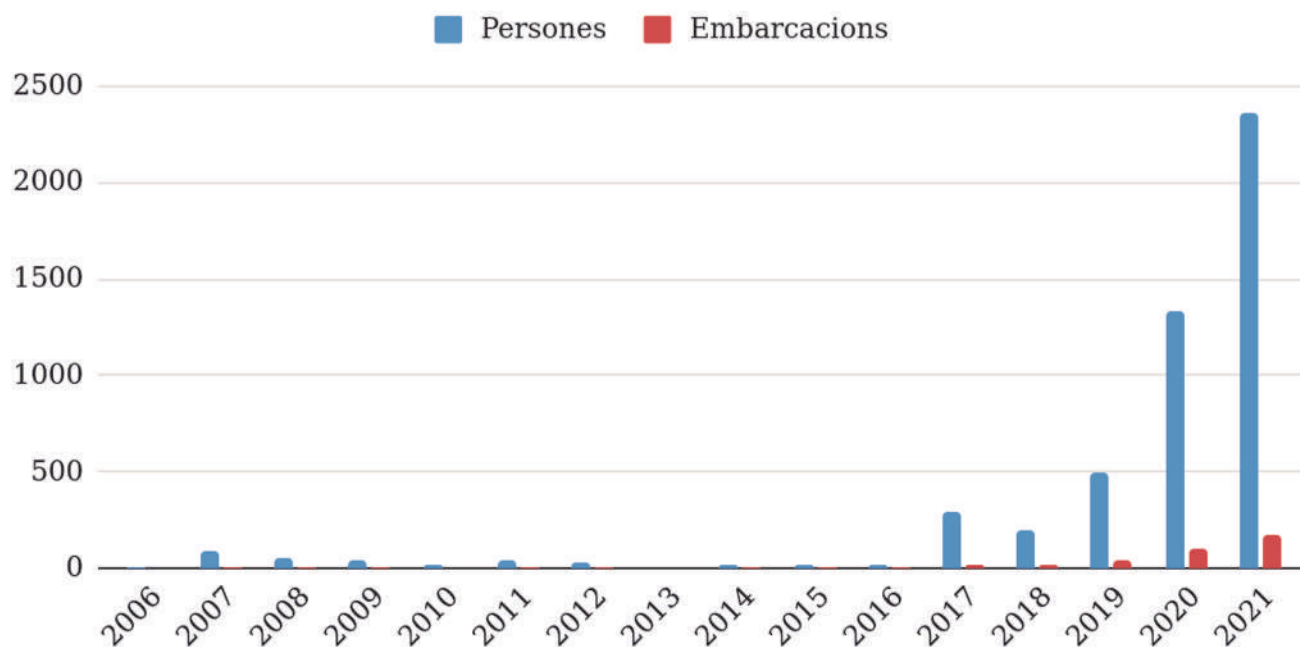
D'altra banda, tot i que sembla que les embarcacions salpen dels ports d'Algèria, durant l'any passat arribaren persones d'altres països com Líbia i Mali.

Tanmateix, no hem d'oblidar que es manté la crisi migratòria i humanitària que assola el Mediterrani des de fa anys. Els moviments migratoris de persones que arriben a les Illes no estan motivats per conflictes armats o persecucions, sinó per condicions de pobresa, marginalitat, vulnerabilitat i manca d'expectatives de futur. Ni la COVID-19 ha donat treva a una situació que ja era insuportable i que expulsa els joves *haraga* a provar sort més enllà de les rutes de la mar, al continent europeu, fugint de la desesperació que aboca un present erm, que els condemna a una mort

en vida.

Aquesta situació arribà a la seva màxima expressió al passat mes d'octubre, quan es va donar a conèixer la desaparició de 3 persones en un dels trajectes. La ruta Algèria-Balears és prou segura per la brevetat del trajecte (uns 265 quilòmetres) que, en condicions climàtiques favorables i un motor raonable, es pot realitzar en unes 24 hores. No fou el cas del passat 4 d'octubre, en què es registraren forts vents i un onatge de fins a 3 metres. Una pastera romania des de feia dies a la deriva, perduda. Els navegants estaven debilitats i deshidratats. En veure terra, alguns es tiraren a la mar, per arribar-hi, però les ones els arrossegaren. Un velar que navegava per la zona de Cabrera els va veure, en donà l'avís i va acon-

Evolució persones i embarcacions per any

seguir treure 2 persones de l'aigua. Ràpidament un helicòpter arribà i rescatà 3 persones més. Al cap d'una estona es trobà la pastera amb 9 navegants. Foren salvats, tot i que una persona va ser enviada a l'UCI per una hipotèrmia. Aquestes persones comentaren que eren 17 a la barca i que, per tant, en faltaven 3. Malgrat els dies de rastrejos i recerca, mai no apareguren.

Possiblement no són els únics que no arribaren mai a terra. Cada any, la mar torna cossos, alguns dels quals podrien haver pertangut a un d'aquests joves. Al juliol trobaren un cos flotant prop d'es Grau, a Menorca, i la principal hipòtesi forense apuntava una persona que migrava. Probablement, podria ser d'una de les persones que naufragaren intentant arribar a les costes de Múrcia al mes de març. De fet, en aquesta regió, s'arribaren a acumular aquest mes fins a 43 restes mortals de persones trobades a la mar. Cossos sense reclamar. També a les Illes durant el mes d'octubre i novembre apareguren diversos cadàvers surant a l'aigua, un d'ells poc després del naufragi de Cabrera, tot i que sembla que no es pogué vincular amb aquest cas. L'avançat estat de descomposició en què sovint es troben els cossos i el fet que els *haraga* solen anar indocumentats fan extremadament difícil la tasca d'identificació i de contacte amb les famílies. Segons Caminando Fronteras el 94,80% de les víctimes desapareixen en el mar sense que els seus cossos siguin recuperats.

Si el 2021 ha estat l'any amb més arribades de pasteres a les Illes, també ha augmentat el nombre de morts i desaparicions. De fet, durant l'any passat, cada dia 12 persones perderen la vida de mitjana quan intentaven arribar a l'Estat espanyol en les diferents rutes migratòries.

Tanquem els CIEs...i els CATE!

Al passat mes de juliol sortiren a la llum els plans de l'Ajuntament de Palma per construir un Centre d'Acollida Temporal d'Estrangers (CATE). Aquest projecte arriba després que els sindicats policials hagin demanat durant anys més instal·lacions i seguretat davant de la creixent arribada de pasteres. De fet, durant els mesos

de setembre i octubre, una trentena de persones, que sembla ser que estaven en quarantena, passaren la nit al garatge de les dependències policials del carrer de Simó Ballester.

La diferència bàsica entre els CIEs i els CATEs és que aquest darrer té una limitació temporal molt més breu. Són centres habilitats perquè romanguin les persones migrades durant la seva detenció (un màxim de 72 hores) en lloc d'estar als calabossos, a les carpes de les instal·lacions portuàries o als llocs anteriorment esmentats, de manera improvisada. Per altra banda, els CIEs estan dissenyats per rebre i deixar tancades les persones que han de ser deportades (un màxim teòric de 60 dies). Així, els CATEs no evitarien que aquestes persones ingressessin posteriorment a un CIE. La realitat és que hi ha una continuïtat orgànica entre les dues institucions (...i els centres penitenciaris, podríem afegir). Al cap i a la fi, la lògica d'aquests centres és la mateixa: són espais de privació de la llibertat de les persones migrades mentre esperen ser expulsades.

En el cas de Palma, es parlà d'un terreny a s'Aranjassa, prop de la depuradora, que l'Ajuntament concedí a la Policia nacional. En poc temps sorgiren protestes veïnals. Per una part, no volien el centre vora de casa, tot apel·lant a un suposat «focus previsible de conflictes». Altres crítiques anaven dirigides a la inadequació de l'espai per ser una zona inundable, amb molta calor a l'estiu per ubicar-hi mòduls prefabricats i, a més, per la presència d'una plaga important de moscards. En cap cas no es deslegitimà la naturalesa d'aquests centres. Sembla que, finalment, es descartà l'indret i no s'ha fet pública cap altra localització. Al mes d'agost, el Govern va cedir un espai a l'antic quarter militar de Son Tous, on habilitaren tendes de campanya, urinaris i altres serveis per acollir, de manera excepcional, persones migrades. Al més d'octubre varen ingressar-hi 61 persones.

S'ha de dir que, a causa de la COVID-19, venim d'uns anys amb una reducció important de les devolucions, tot i que sembla que en els darrers mesos s'ha reactivat. Al 2021, gran part de les persones migrades quedaren en llibertat o a càrrec d'ONGs.

Mala premsa i criminalització

Cal fer èmfasi en el (mal)tractament que, una vegada i altra, bona part de la premsa convencional fa en relació amb l'arribada de persones migrades a les Illes. Durant el 2021 va tenir lloc un episodi lamentable. El 7 de juliol Diario de Mallorca publicà en portada un text que vinculava les persones arribades amb pastera amb el jihadisme. L'article, firmat per Lorenzo Marina, explicava que pels carrers de Palma deambulaven 70 simpatitzants de l'Estat Islàmic, excombatents a Síria i politoxicòmans, els quals havien arribat feia uns dies amb pastera i, a causa de la saturació dels serveis policials, havien estat posats en llibertat. Tot això relatat amb un vocabulari que convidava a l'alarmisme com «aluvión de pateras», «instalaciones desbordadas», «se habían radicalizado», «grupos terroristas», «larga trayectoria de adicción a las drogas», «inmigrantes potencialmente conflictivos» i, a més, se'ls relacionava amb diversos robatoris. En fi, tot un argumentari, tal volta, per facilitar l'opinió pública en relació amb el CATE. L'escrit estigué tan fora de lloc que, al cap d'unes poques hores, la mateixa policia i Delegació de Govern sortiren a desmentir aquestes informacions i el diari hagué de rectificar (tot i que la notícia inicial encara està penjada al web).

Breu de 2022

El canvi d'any portà una nova vinguda de pasteres. Dues embarcacions arribaren el 31 i es recolliren en el recompte de 2021. Entre els dies 1 i 4 arribaren 11 barques més que encetaren les xifres del 2022. Així doncs, en el tancament d'aquest article, 167 persones han arribat enguany ●

El Pla General de Ports de les Illes Balears

Un nou impuls per massificar les nostres costes i perpetuar-les per l'ús i gaudi dels més rics

Texte:

Terraferida @terraferida

Política estratègica

El mes de juny de 2021 el Govern de les Illes Balears aprovà inicialment el Pla General de Ports de les Illes Balears. El Pla desplega una llei (la 10/2005) de Ports de les Illes Balears aprovada en temps de l'expresident Jaume Matas, en manté la perspectiva desenvolupista, desplega les previsions d'aquesta norma i les orienta al creixement d'un sector, el nàutic recreatiu, ja clarament hipertrofiat.

La pretensió de donar sortida a la demanda d'amarraments, que és el motor explícit de tot el document, és incompatible amb obligacions legals majors de les administracions públiques com la protecció del medi ambient, la protecció del litoral, la seguretat de l'ús públic equitatiu del domini públic marítim-terrestre, el dret al lleure de la població i la lluita contra el canvi climàtic.

Anomenen una sèrie de punts de partida: "aproximar la nàutica a tots els ciutadans", "evitar que es concentri l'oferta en determinats perfils adquisitius ni en zones concretes", "desplegar una oferta nàutica de qualitat i competitiva, que contribueixi al fet que els visitants puguin gaudir dels elements d'identitat de les Illes Balears". En poques paraules, la multiplicació de l'oferta d'amarraments existents i la seva extensió territorial, atès que no es proposa la reducció de cap de les instal·lacions existents.

A més, proposen l'ampliació d'algunes làmines d'aigua com les del port d'Andratx, Santa Ponça, Palma Nova, Cala Gamba, Sant Antoni de Portmany, s'Estanyol de Llucmajor, s'Arenal, la Colònia de Sant Jordi, Portopetro, Portocolom i Portocristo.

« El Pla preveu fer créixer un 13% el nombre total d'amarraments passant de 24.020 a 27.131 »

L'estudi del litoral. O com ignorar el fet central de la saturació de les nostres costes

Es fa evident la manca d'un cens de la presència d'embarcacions esportives al litoral i de l'impacte de les seves activitats. De fet, l'estudi només avalua la capacitat de càrrega segons criteris físics (quantes embarcacions poden estar físicament ancorades alhora), sense tenir en compte criteris ambientals, ecològics o socioeconòmics. Amb tot, falta l'abordatge acurat de la situació insostenible que es crea al llarg de la costa i molt singularment a zones especialment sensibles (com l'entorn litoral dels parcs naturals del Trenc-Salobrar de Campos o de la Península de Llevant, determinades cales no urbanitzades o les badies i ports petits d'escassa fondària: Portocolom, Port de Sóller, etc.).

A més, el Pla no reconeix que les Illes Balears fa temps que han superat la seva capacitat de càrrega ambiental. Això obre la porta a la retòrica buida de la "sostenibilitat" i fa possible el desplegament posterior de les previsions desenvolupistes del Pla: desestacionalització i increment de la pressió, del nombre i la mobilitat de les embarcacions recreatives, així com del nombre i la mobilitat dels iots de gran eslora.

D'altra banda, es fa un esment insuficient de la situació dels ports d'aigües poc profundes. Els ports són zones d'abric necessàries per a les embarcacions, però a la vegada molts estan situats a espais naturals sensibles. Moltes de les zones on aquest Pla preveu créixer es troben a badies poc profundes, que alberguen ecosistemes molt fràgils i amenaçats per múltiples pressions degudes a activitats humanes i, en alguns casos, en zones protegides. Algunes de les principals causes de degradació d'aquests ecosistemes tan valuosos són: el fondeig incontrolat, l'excés de visitants, la contaminació —deguda tant a abocaments d'aigües brutes provinents del sistema de clavegueram o fosses sèptiques o d'aigües amb importants nivells de nutrients derivats de l'ús de fertilitzants a l'agricultura—, la terbolesa de l'aigua —incrementada per les hèlixs de les embarcacions, per l'eutrofització o per contaminació—, el creixement en estructures nàutiques o el canvi climàtic.

« El Pla, a més a més, preveu una fiscalitat que millori el desenvolupament de la nàutica, una inversió de més de seixanta milions d'euros en reordenació de ports i clubs nàutics un impuls a les marines seques, dragatges, creixement de molls, noves rampes i varadors »

Un Pla d'actuacions socialment i climàticament irresponsable

Ja des de l'inici, en l'estudi ambiental estratègic, es declara obertament que un dels objectius del Pla és "l'adequació de l'oferta a la demanda". Per tant, tot el Pla d'actuacions, que es deriva d'aquest punt de partida, converteix l'administració en la gestora i promotora d'una demanda excessiva, pròpia d'un sector hipertrofiat, que mena a un increment del prop del 25% de la flota.

En concret estableix que cal "continuar con el desarrollo de una oferta náutico-recreativa de calidad elemento importante en el PIB Balear" i que s'ha de procurar el "fomento del cliente náutico-deportivo foráneo" i "potenciar el carácter y otras actividades" amb l'objectiu indissimulat de "potenciar el interés por la náutica de los futuros usuarios".

Pel que fa a l'impacte inevitable, i previsiblement dramàtic, del canvi climàtic, no només a les instal·lacions portuàries sinó a tot el model productiu balear, cal lamentar que el Pla s'orienti només cap a actuacions d'adaptació al canvi climàtic i no se centri en les actuacions de mitigació d'aquest.

Des del nostre col·lectiu pensam que les actuacions de mitigació haurien de passar inexorablement per la desescalada d'un model d'ús del litoral que en sacrifica tots els valors en favor de l'activitat turística i nàutica-esportiva.

Unes infraestructures orientades al foment de la demanda

Pel que fa a la planificació de les infraestructures, des de l'inici s'admet que s'adrecen a donar resposta a una suposada "necessitat": la d'un "mayor número de amarres en el medio y largo plazo", i s'orienten a la "creación de una oferta diversificada y viable", en tot de la seva limitació, així com a l'"adaptación de infraestructuras a barcos de mayores mangas y esloras" i la "contemplación de una nueva clase en alza: megayates y catamaranes en chárter".

« Proposam que l'objectiu prioritari sigui la defensa de la nàutica tradicional de petites embarcacions, les zones de bany i la vida marina »

Un altre element impulsor de les noves infraestructures previstes és una concepció de l'estacionalitat que no podem compartir: el Pla reconeix la "imposibilitat d'atendre la demanda en temporada alta i a les zones on té un impacte ambiental negatiu" i, en

comptes de mirar de limitar-la es preveu encara potenciar-la més tot donant-li resposta amb la "creación de alternativas al amarre en agua dentro de infraestructuras duras". La traducció material d'aquestes propostes: la creació de noves rampes i varadors.

El desplegament de les infraestructures d'aquest Pla és fer créixer en 3800 amarraments per donar satisfacció a la suposada "necessitat" dels 5.000 demandants de plaça per sobre dels interessos de la immensa majoria i de la preservació dels valors ambientals.

Tot aquest creixement contradiu el relat comunicatiu de Ports, que mira d'oferir una imatge verda que no es correspon amb el Pla, convençuts que la premsa, les entitats i la població en general no el llegirà. La nostra preocupació i la de moltes entitats, però, és màxima perquè som conscients que aquest Pla tendrà un enorme impacte negatiu sobre els ecosistemes marins, sotmesos ara mateix a una pressió ja excessiva.

És per això que des del nostre col·lectiu demanem al Govern que aposti per no créixer gens, zero amarraments nous i que elimini els il·legals (més de 1.000).

Pensem que cal renunciar a aquesta visió mercantilista de la mar, les institucions públiques han de defensar els ecosistemes marins i els usos humans tradicionals en comptes d'apostar per la gran nàutica i privilegiar l'ús del litoral per part dels més rics●

Més informació:

Plan General de Ports de les Illes Balears
<https://drive.google.com/file/d/118ugfChurTmmEdJ-NiKukkKp7UpgKKFRg/view>

VICTORIA! DRAGONS ES LLIBRE

GOD - TALBOT CORCAT

El dimoni i el fetitxisme de la mercaderia a Mallorca

Les implicacions capitalistes de la patrimonialització de la cultura popular

Text: **PATXIPÒLEG** xesc1993@hotmail.com

Com que el dimoni festiu és un símbol dominant a Mallorca, els seus contextos són un mirall privilegiat des d'on observar el procés social (conflictes culturals, polítics, de classe, de gènere). Per tant, una aproximació crítica a l'economia política que s'amaga rere l'expansió del personatge des dels 70 pot il·luminar aspectes de la història del desplegament del capitalisme neoliberal a l'illa. Tot seguit, amb el dimoni com a exemple, reflexionaré sobre com els discursos i les polítiques governamentals entorn del patrimoni han actuat des dels 90 com a plataforma de mercantilització no sols de la cultura popular sinó també d'espais llavors no turistitzats de l'illa. Tot i que la gestió patrimonial es presenta com quelcom teòricament positiu, a la pràctica opera a partir d'una lògica de separació entre la realitat cultural que es vol 'posar en valor' i la multiplicitat d'usos, valors i contextos socials que la (re)produeixen. La relació viva, objectivada, esdevé cosa. A més, s'autentifica per mitjà de criteris establerts per l'UNESCO, institució que té entre els seus objectius el foment del 'turisme creatiu'. Per tant, la patrimonialització no és exempta de recerca de plusvàlua econòmica, per bé que s'emmasca rere consideracions culturals. Una doble ocultació equiparable al fetitxisme de la mercaderia que teoritzà Marx, aquella característica de la mercaderia per la qual en esdevenir tal, en prendre forma de mercaderia, oculta les condicions socials de la seva producció.

Sens dubte, la revitalització del dimoni festiu als 70 com a emblema d'una mallorquinitat emmirallada en el passat pagès (catòlic i etnolingüísticament català) fou una resposta a les tensions político-econòmiques, migratòries i culturals gestades durant el franquisme. Amb tot, hem d'entendre l'auge i el procés de patrimonialització que viu la figura des de primers del 2000 en relació a la reestructuració turística iniciada amb el boom dels anys 90, quan la geografia del capital s'estengué més enllà del sol i platja i, amb la posada al mercat de la "Mallorca real" (centre de Palma i l'interior), la indústria turística esdevengué més depenent de valors patrimonials. Així, paradoxalment a la consideració avui majoritària del dimoni com a símbol contra l'aculturació (franquista, turística, etc.), no en podem entendre l'expansió festiva sense atendre als processos de mercantilització de la cultural popular que ha comportat l'eclosió del turisme 'cultural' i al rol del paradigma patrimonial, porta d'accés del mercat als espais de reproducció social dels mallorquins (pobles, barris, festes, etc.).

Això no implica la desaparició total de la dimensió històrica del dimoni com a element popular i de suport mutu, com exemplifica l'emergència de les dimònies de Manacor. Amb tot, als 70 s'inicià una tradicionalització en què els significats més transgressors, crítics i conflictius del dimoni es redirigiren cap a motivacions més identitàries. Amb la revitalització de la figura després del franquisme, l'antic dimoni de les festes catòliques es reinventà com a símbol d'una

nova mallorquinitat que apel·lava al món pagès, idealitzat com a més autèntic i harmònic enfront de la realitat urbana, terciaritzada i etnolingüísticament complexa. L'antic rei de la inversió carnavalesca es convertí en senya de continuïtat amb la tradició rural i adquirí centralitat en la nova definició d'autoctonia. En poc temps els seus significats identificadors s'expandiren de l'escala municipal a tota l'illa, com exemplifiquen les dimoniades dels 80. Tal reinvençió, com qualsevol procés de tradicionalització, no fruità sols d'una reacció popular contra l'espanyolització franquista o la globalització turística, sinó que guarda connexió amb el poder polític autonòmic naixent, doncs tant el regionalisme conservador com el mallorquinisme progressista han acudit a les festes tradicionalitzades per construir els seus projectes polítics.

« No en podem entendre l'expansió festiva sense atendre als processos de mercantilització de la cultura popular »

Si la tradicionalització encetà la domesticació del dimoni popular, la patrimonialització que vengué a partir dels 90 en fou la culminació institucional, i n'accelerà la mercantilització. Al segle XXI, amb l'aparició de legislació patrimonial, la figura tradicionalitzada passà a ser considerada patrimoni immaterial. La categoria s'estengué al carrer a través dels mitjans de comunicació públics, d'una pedagogia guiada per directrius patrimonials governamentals i dels acadèmics, que han naturalitzat aquest nou paradigma privilegiant la singularitat identitària envers els significats més crítics i conflictius del dimoni. Tot plegat ha comportat canvis al pla ritual que han generat crítiques que l'equiparen als ninots de Disney. Els dimonis són cada cop més espectaculars, mediàtics, i les seves facècies cada vegada més abocades a públics extralocals, a l'expressió d'harmonia en lloc de conflicte.

La defensa de la patrimonialització i de la tradició sovint s'expliquen com una 'necessitat social' oposada a la globalització, però en realitat en són producte. És el llenguatge de la globalització econòmica, per mitjà de l'UNESCO, que ha potenciat els significats tradicionalistes del dimoni festiu (i de la cultura popular mallorquina avui patrimonialitzada). A nivell insular, l'auge del dimoni s'ha emprat institucionalment com a instrument de poder cultural per desencadenar sentiments de pertinença que impliquen projectes polítics –ja sigui la construcció d'un mallorquinisme més regionalista/espanyolista o un altre de més autonomista/catalanista. Però sobretot respon als interessos del capital turístic i immobiliari, doncs des d'una òptica econòmica la patrimonialització és una indústria que afegeix valor al passat i que ha cooptat la festa al voltant del dimoni dels mallorquins (i la cultura popular a l'engròs) per dissenyar i vendre "entorns autèntics". Tot i que els gestors patrimonials es presenten com a vitalitzadors de la cultura local, la separació i el fetitxisme que hi ha a la base del seu treball no han fet més que incentivar-ne la mercantilització.

D'exemples d'aquestes implicacions capitalistes n'hi ha a voler. A escala local, copsam la mercantilització dels contextos del dimoni en l'emergència de micro-economies rituals (la centralitat dels bars, del merchandising festiu, etc.), que desperten crítiques que evidencien que la dimensió popular i la mercantil del dimoni xoquen, i que la segona s'alimenta i fa perillar la primera. També detectam tal mercantilització amb el màrqueting i els souvenirs que han sorgit des de l'empresa privada coincidint amb la patrimonialització de festes amb presència demoníaca. El cas paradigmàtic, la mascota del RCD Mallorca, escollida el 2003 amb l'objectiu d'aportar valors arrelats a l'illa –és a dir, valors al benefici dels accionistes; la racionalitat econòmica s'oculta rere el discurs cultural.

Però les implicacions capitalistes més profundes de la patrimonialització tenen a veure amb el turisme i amb la mercantilització ja no del dimoni i la cultura popular sinó del sòl, de l'illa sencera. Per entendre com l'auge del dimoni simbolitza la reestructuració del turisme als 90 sols cal contemplar el rol que ha jugat la figura en relació al turisme cultural, panacea que havia de salvar la indústria turística de la contradicció ecologia-construcció que aguditzà la crisi dels 80. El govern, els hotelers, les agències, etc., acudiren a la cultura popular patrimonialitzada per oferir entorns autèntics i singulars al turisme internacional. En el cas del dimoni, als catàlegs tant la figura com el seus contextos festius s'imbuïren dels mateixos significats identitaris, tradicionals i en ocasions exòtics que han adquirit des de la domesticació iniciada als 70. Aquesta visió cosificada del dimoni, com a mercaderia, separada dels seus marcs de (re)producció social, s'empra com a complement de rutes, estàncies i atraccions turístiques, com exemplifica l'hotel de dimonis que s'inaugurarà a Santa Margalida. En aquest sentit, avui el maligne és un més dels fetitxes que dona caràcter i forma a la ficció d'autenticitat turística que, paradoxalment, es ven com la "Mallorca real".

Amb l'exemple del dimoni, veim que tant el turisme cultural com la patrimonialització tenen poc a veure directament amb la cultura. Més aviat, s'han d'entendre com a estratègies de mercantilització de l'espai i d'acumulació del capital. Al 'turisme cultural', més residencial, els sectors immobiliari i constructiu prenen el relleu i s'aprofiten del baix valor relatiu del sòl de les zones no explotades anteriorment, com ha passat a l'interior de l'illa o al casc antic de Ciutat des dels 90. S'ha venut com a mecanisme de regeneració urbanística i conservació cultural, però en realitat ha fomentat la dominació capitalista de noves àrees urbanes per part del gran capital i les ha sotmès (també a hi vivia) a les seves demandes, fomentant la gentrificació.

« A nivell insular, l'auge del dimoni s'ha emprat institucionalment com a instrument de poder cultural per desencadenar sentiments de pertinença que impliquen projectes polítics »

Així, tot i que el fetitxe ho oculta, seria més cert dir que la relació més definitòria dels mallorquins no és la que mantenim amb el dimoni, sinó amb la mercaderia, que dirigeix no només els espais de producció sinó també de reproducció de les nostres vides. Parafrasejant a Marx, és hora d'acceptar que ho feim, però no ho sabem. Perquè molts sí que ho sabem, i cal urgentment que confrontem (des de dins i des de fora) la trampa patrimonialista del 'posar en valor' avui naturalitzada per amplis sectors de la societat, i que valorem la dimensió més reveladora de la lluita de classes que conté la cultura popular. Quan al 71, a un fogueró de Manacor, aparegué un dimoni que parodiava Franco amb la glossa tot l'any temptant la gent / i només cinc a nes foc en solidaritat amb els encausats de Burgos, la figura se'ns mostrà tal i com la definí Bakunin, llibertària! I al servei de les classes treballadores, el tret que permet distingir què és i què no és la cultura popular●

El final d'ETA i la crisi del règim del 78

Un repàs crític de la seva història i una reflexió sobre l'ús de la violència política

Texte:

Antoni Pallicer Mateu

Fa deu anys ETA es retirà definitivament la caputxa de botxins. Aquest fet històric tant transcendental coincidí amb els inicis de la decadència política del règim sorgit després de la mort del dictador Franco. Si ETA es llevà les seves icòniques caputxes blanques, els fets d'aquests darrers deu anys també han provocat que al règim espanyol li hagi volat la careta de color gris que tapava les seves mancances democràtiques. La corrupció sistemàtica de pràcticament tots els organismes de l'Estat, la rapinya legalitzada de l'oligarquia empresarial, la constatació d'una fraudulenta Transició que se semblà tornant a tirar terra damunt les cunetes dels crims franquistes i el recent auge de l'extrema dreta són part dels budells més vistosos que surten de les entranyes d'un règim que el terrorisme d'ETA havia cosit a força de fer víctimes a gran part dels seus actors principals i secundaris: militars, policies, polítics, empresaris, jutges, etc. A part que indirectament també caiguessin sota les seves bombes víctimes totalment innocents i sense cap paper en l'ordre polític i social contra el qual lluitaven.

El naixement d'ETA

ETA sorgeix en ple franquisme, durant els anys cinquanta, en un context de sistemàtica repressió de tot el relacionat amb el basquisme polític i cultural. Però no és fins a l'any 1968 que ETA reivindica el seu primer atemptat amb víctimes mortals (la del comissari torturador Melitón Manzanas). El salt qualitatiu donat durant els seus primers deu anys d'existència (en els quals les seves accions consistien en sabotatges o en simbòliques col·locacions d'ikurriñes) ve donat no només per una resposta a la brutal repressió franquista, sinó principalment per les influències de moviments d'alliberació nacional «victoriosos» com el d'Algèria o de caràcter marxista-leninista com el de Cuba o d'altres contemporanis com l'IRA irlandès. Així doncs, si la repressió franquista justificava la lluita armada, el corpus ideològic dels moviments d'alliberació nacional-marxistes li donaven cobertura política.

ETA com a puntal del règim del 78

Arribam així a la mort de Franco i a la Transició. Durant aquests anys ETA no abandona la lluita armada sinó que intensifica la seva activitat a base de nombrosos assassinats de militars i guàrdies civils. La seva estratègia de la tensió permanent i de provocació dels cossos més identificats amb el franquisme causen el sorgiment de la guerra bruta per part de l'Estat espanyol. Un terrorisme alimentava l'altre terrorisme i mútuament es retroalimentaven. Però en aquesta carrera sagnant la partida sempre la guanyà ETA, especialment quan els seus atemptats es tornaren indiscriminats, afectant població aliena al conflicte. Així les coses, l'omnipresència del terror d'ETA fou la que posà el vel democràtic que consolidà el règim que la dreta hereva del franquisme, les elits econòmiques i l'esquerra espanyola (PSOE i PCE més els seus respectius sindicats UGT i CCOO) pactaren durant la Transició, amb la tutela de potències internacionals com els Estats Units i l'antiga Alemanya Occidental. Si als inicis dels anys vuitanta la força de l'esquerra abertzale era considerable i realment suposava una amenaça per a la pervivència dels pactes de la Transició, durant les dècades venideres va perdre força i justificació moral. Especialment, perquè ETA continua amb la seva espiral terrorista i de fanatisme cec. Això provoca no només les reaccions de l'Estat d'acord amb polítiques repressives més intel·ligents i amb gran consens polític (Pacte de Ajuria Enea, abandonament de la guerra bruta, illegalitzacions, repressió contra l'esquerra abertzale, gran repercussió mediàtica dels atemptats, etc.), sinó també reaccions per part de la societat civil (sorgiment de Gesto por la Paz, Manos Blancas, ...).

ETA com aliada indirecta de l'estratègia de la dreta espanyola

L'arribada al poder del Partit Popular intensifica la reacció de l'Estat, amb constant renou mediàtic relacionat amb el conflicte basc, cosa que fructifica amb una majoria absoluta d'Aznar després que la treva d'alto el foc indefinit de l'any 1998 acabés amb una ofensiva d'ETA contra regidors dels partits considerats espanyolistes PP-PSOE. Durant aquesta etapa, tan tràgica pels escalons més baixos de la jerarquia espanyolista, l'estratègia del PP davant les actituds negociadores de la nova direcció de l'esquerra abertzale, per tal d'arribar a un escenari de pau sense grans concessions, és unilateral: la repressió. Fins i tot contra l'entorn pacífic i cultural de l'esquerra independentista o del nacionalisme basc en general. Aquest camí de les forces més retrògrades de l'Estat i de l'anomenada «brunete» mediàtica, pateix una ruptura sobtada quan el PP perd de manera inesperada les eleccions del 2004, després de la matança gihadista de Madrid. Un renovat PSOE entrà al poder amb el suport de les esquerres i els nacionalismes perifèrics, i amb l'objectiu d'arribar a un pacte de pau amb ETA. Això aconsegueix la treva de més llarga durada d'ETA i l'inici de conversacions secretes entre el Govern espanyol i ETA, les quals donaven continuïtat a les que ja mantenien líders del Partit Socialista Basc i l'esquerra abertzale. Durant aquests anys la política de la dreta espanyola és d'intransigència contra tota mena de diàleg amb el nacionalisme basc, intensificant el seu nacionalisme centralista i exclouent. Un discurs aquest al qual la ruptura de la treva d'ETA el 2006 dona ales. La retroalimentació d'ETA i del PP comença a ser evident. En canvi, les veus contra la violència de la mateixa esquerra abertzale es van consolidant, també, tot s'ha de dir, per sortir de l'aïllament polític i social al qual la cega estratègia violenta d'ETA els condemnava. A cap país d'Occident, especialment després de la desaparició de l'IRA irlandesa, la lluita armada s'havia consolidat com a eina bàsica per aconseguir fins polítics o socials. D'altra banda, l'entrada en escena del brutal terrorisme gihadista deixava en anècdotes els clàssics atemptats de les bandes armades sorgides entre els anys 60 i 80 del segle passat. Amb aquest panorama, sense suport social i polític, totalment deslegitimada, l'octubre del 2011 ETA decideix abandonar definitivament les armes, entrant d'aquesta manera en un procés de dissolució i qüestionament de la seva activitat armada.

ETA desapareix i al règim del 78 li surten les vergonyes

Durant aquests deu anys, després dels efectes produïts per la Gran Recessió (crisi financera del 2008-2012) i la crisi del règim del 78, evidenciada pels nombrosos casos de corrupció política, el sorgiment del moviment 15-M i el Procés independentista català, la dreta espanyola ha continuat agitant el fantasma d'ETA. Així, amb la complicitat de la judicatura, ha provocat que des del 2011 al 2018 hi hagi hagut 121 sentències per apologia d'ETA. Amb casos tan ridículs com el dels titellaires o el dels acudits sobre Carrero Blanco. La desaparició del panorama polític d'ETA ha descol·locat a una dreta espanyola podrida pels casos de corrupció i pel desfasament dels seus postulats polítics,

especialment pel que fa a la relació amb els territoris històrics de l'Estat. Tant, que la seva postura durant el Procés català i ara front l'actual Govern de coalició, ha tornat a evidenciar la seva essència franquista. Per altra banda, el final d'ETA també ha ajudat que al règim del 78 li hagin sortit les vergonyes, tapades durant tant de temps per l'omnipresència del laberint basc. L'exemple més clar ha estat la seva corrupció sistèmica i piramidal, amb la corona espanyola al capdavant. El cas del rei emèrit Joan Carles I ha estat el més flagrant. Una figura sagrada de la democràcia espanyola que s'ha demostrat, com ja deia en el seu temps l'esquerra abertzale (recordem el llibre «Un rey golpe a golpe») com el rei dels corruptes, dels torturadors i d'una de les classes dirigents més rànries i podrides d'Europa.

Conclusions generals

La història i la trajectòria d'ETA són exemplars sobre els efectes de l'ús de la violència com a eina principal de l'activitat política. En un primer moment, per fer front a la violència directa i sense caretes del franquisme, l'activitat armada d'ETA és proporcional i èticament justa, quan no hi ha víctimes innocents. Fins i tot, durant la Transició, quan la incipient democràcia espanyola segueix l'estratègia de tortura i terrorisme policial heretada del franquisme, en alguns casos encara pot ser legítima. No així, quan ja en aquests anys la seva violència es torna indiscriminada, amb moltes víctimes innocents. Tant, que ja entra en una dinàmica militarista i sectària, eliminant físicament «traïdores» com Yoyes. Les pistoles i les bombes són el seu únic llenguatge. A més, la seva ceguera fanàtica causa que la major part de la societat civil dissenteixi de la seva espiral terrorista, provocant que sectors ciutadanistes es mobilitzin en contra seva. En els darrers anys, amb tots a la contra, inclús de gran part de l'esquerra abertzale, encara insistí en una estratègia que només ha aconseguit morts, torturats i empresonats.

En les causes justes i en la lluita política per una societat millor, el fi no justifica els mitjans. Exemples històrics de despotismes sorgits de causes legítimes en tenim a voler. L'exemple més clar han estat els règims sorgits de les revolucions socialistes o de les lluites independentistes com la d'Algèria. A més a més, en la confrontació armada normalment guanya l'Estat, qui gaudeix del monopoli de la violència i normalment qui infligeix més terror a la població. També, quan s'obri un conflicte armat, la violència es retroalimenta i militaritza els actors en pugna. I la militarització sol significar jerarquia i creació d'èlits.

La defensa armada davant agressions flagrants o intents d'aniquilació és legítima i necessària (recordem la violència patronal i estatal contra la CNT, la reacció a l'Alçament del 36 o les ofensives del Daesh i l'Estat Turc contra la comunitat kurda). No obstant això, com la història ha demostrat, aquesta perquè no degeneri en despotismes, ha d'estar guiada constantment per l'ètica i la justícia, i ha de ser el darrer i fatal recurs a utilitzar. Si no és així, en la balança de la justícia, el pes de les armes s'imposa al pes de la raó, la llibertat i l'equitat ●

Tenir una educació sexual i emocional de qualitat a la infància per aprendre a conèixer-nos abans de compartir-nos amb el món i així aconseguir relacions sanes des de l'amor i el respecte.

En ple 2021 els casos de violència de gènere o abusos a menors en el nostre país continuen tenint un índex molt elevat, que com a professionals ens preocupa i ens empeny a la necessitat de crear projectes que promoguin l'educació en igualtat. Hem viscut en una societat on els aspectes de la sexualitat s'han malinterpretat, focalitzat-se únicament en allò eròtic (sexe) i entenent aquesta part com si fos tabú o prohibit.

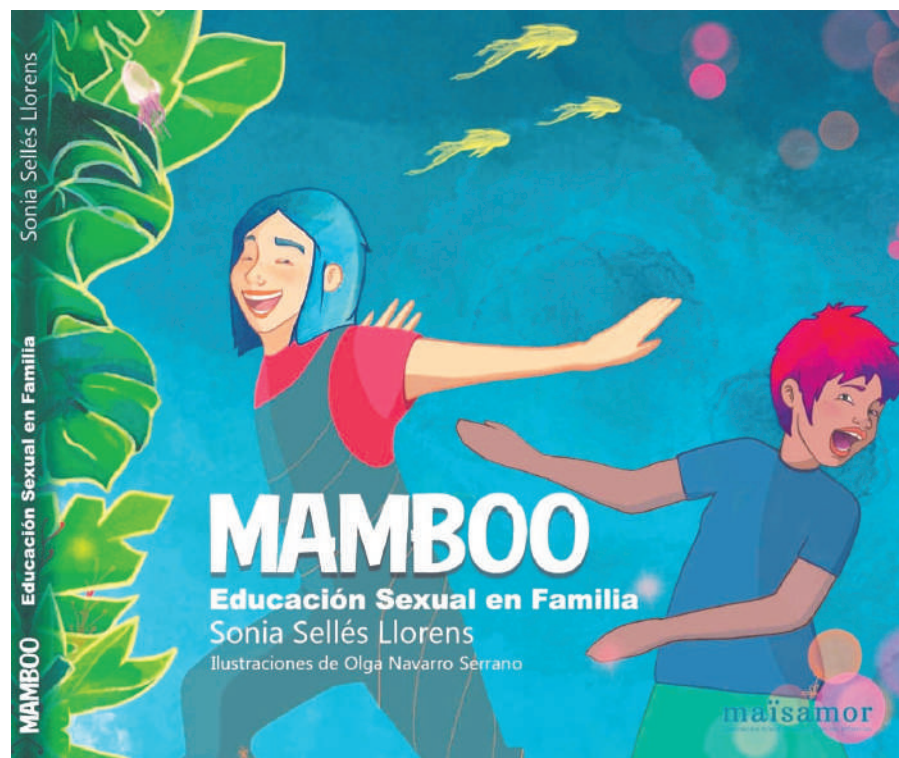
Les sexualitats no són només biologia. A partir del naixement, els factors psicològics i socials i la interacció entre ells, adquireixen una gran importància en com ens vivim i comportem. Qüestions com les creences, prejudicis, experiències, influències socials, educació rebuda, la moral inculcada, models... Influeixen en la nostra manera de viure la sexualitat i de pensar sobre ella.

L'educació sexual que avui dia coneixem se centra fonamentalment en la promoció de l'ús del preservatiu, en la prevenció d'embarassos o ITS; en definitiva, se centra únicament en allò genital, en allò reproductiu i en els perills de la pràctica. En realitat, l'educació sexual té com a objectiu que les persones aprenguin a conèixer-se, aprenguin a acceptar-se i a estimar-se, perquè en un futur expressin la seva eròtica de manera que se sentin felices i satisfetes.

Per això, l'educació sexual no ha d'ocupar-se únicament dels problemes o dels perills (que també, per descomptat), sinó que ha de potenciar els valors, fomentar actituds positives de respecte i tolerància, treballar per a facilitar el bon tracte, la igualtat d'oportunitats, la diversitat sexual. Que sigui una educació per a conèixer-nos, conviure, comunicar-nos, relacionar-nos, estimar-nos i valorar-nos. I d'aquesta manera, poder solucionar els nostres conflictes d'una forma eficaç i efectiva. En definitiva, una educació en valors des de la intel·ligència emocional. Necessitem una educació sexual coherent, estructurada i que vingui de diferents agents: la família, centres educatius, professionals sanitaris, etc.

Entenem que totes som éssers sexuats, des del primer fins a l'últim dia de la nostra vida, amb un cos preparat per al plaer i possiblement per a la reproducció; preparat per a gaudir de la nostra eròtica i de relacions afectives sanes des de l'amor i el respecte. És a dir, les sexualitats són una font d'harmonia social i personal. Per tant, si duem a terme una educació sexual de qualitat, les nostres filles i fills arribaran a ser persones lliures, autèntiques, felices, amb gran seguretat i confiança. Perquè l'objectiu de la vida és l'amor i la llibertat.

Cal entendre que la infància aprèn a gestionar les seves emocions i a construir-se a través de l'exem-

Una nova educació sexual per a canviar el món

Text: **Sonia Sellés Llorens**
@soniaselles.sexologa

ple de les figures d'aferrament. Deixem d'educar des del saber i comencem a educar des de l'ésser. DE COR A COR. Primer hem d'entendre que les mares i els pares han de ser l'exemple viu d'honestedat i de coherència entre el que pensen, el que diuen i el que fan. La confiança i l'autoestima són les arrels per a una vida feliç, per això les relacions en la llar han d'estar basades en la confiança mútua, i hi ha confiança quan hi ha honestedat. Hem de fer sentir als i a les més petites que són úniques i únics. Donar-los el valor, aquesta mirada amb amor, amb afecte, aquesta mirada de "ets única, únic i crec en tu". Fer-los sentir important a través de l'escolta activa. Saber que la seva llar és un lloc on puguin parlar en confiança, on se'ls escoltarà, se'ls valorarà i no se'ls jutjarà. Però sobretot ser nosaltres l'exemple del que pensem, diem i fem.

Què ens impedeix aconseguir una vida feliç? La falta d'educació emocional en la infància.

A què ens referim quan parlem d'obtenir una vida feliç? O que és la felicitat? Segons la neurociència, quan un nin o una nina té un bon desenvolupament,

quan té un desenvolupament cerebral ple en la infància, és capaç, en la seva vida adulta, que els seus pensaments, les seves emocions i les seves accions vagin en la mateixa direcció. És a dir, la felicitat és quan el que penso, sento, dic i actuo és el mateix; en definitiva, ser honesta i honest amb mi mateix. Hem de despertar la grandesa en les nostres filles i fills, i per a despertar aquesta grandesa, el canvi comença en nosaltres. Les i els més petits són els nostres miralls i nosaltres els seus.

Per això he creat un llibre infantil, "Mamboo", un conte d'educació sexual en família, perquè crec que els contes són una eina súper poderosa que permet desenvolupar l'empatia i ens ajuda a comprendre el món. Els contes ens ajuden a comprendre'ns a nosaltres mateixes, creant vincles màgics i aprenent a somniar. Aquest conte relata la història d'una nina i un nin que surten del nostre món d'una manera fantàsica, per trobar-se amb l'altre totalment distint, on les coses funcionen d'una manera més respectuosa, basant-se en l'amor propi i en l'amor a tots els éssers que ens envolten. Les dues protagonistes comparteixen converses de forma natural, qüestionant-se el món on viuen. Qüestions sobre gènere, sexualitat, identitat, cossos, consentiment, espai personal, diversitat, etc. És un llibre didàctic, que a través de la seva lectura, les infàncies es poden sentir identificades amb les vivències dels protagonistes. Les famílies acompanyaran la lectura del compte a través de la guia sobre educació sexual que hi ha al final del llibre, per a crear diàlegs, qüestionar-se, debatre i donant lloc a converses educatives i de confiança.

Podeu aconseguir el llibre en la web: www.educamaisamor.com o contactar directament amb mi.

Per un món més lliure, per un món ple d'amor!

Una parella compromesa amb la justícia social i ecològica

Texte:

Antoni Pallicer Mateu

tornen a estar presents tant na Mai com en Miquel. Al mateix temps, la seva passió per fora vila els encamina a Son Macià, a una finca familiar que aviat comencen a conrear. Aquí, ben prest fan colla amb la gent del redol que intenta engegar l'agricultura ecològica i el cooperativisme. I, poc després, amb una feina constant de formació i aprenentatge, a part de sacrificada, en Miquel i na Mai munten la formatgeria Es Pinaró de Ses Monges. Un projecte que els absorbeix tant que a poc a poc es van desvinculant de la militància en el moviment llibertari, però no del moviment agroecològic de Son Macià que per exemple forja la cooperativa de Sa Trencadora, que recuperà i rehabilità una antiga trencadora d'ametlles. Amb tanta passió i bon afer feren la seva feina a la formatgeria, cuidant de les cabres i de l'elaboració dels diferents formatges, que per dues vegades guanyaren el premi al millor producte a la Fira Ecològica de Porreres, la gran cita de l'agricultura ecològica de Mallorca. La darrera vegada aquell mateix 2021.

La bufetada que els molts companys, tant de na Mai com d'en Miquel, aquell fatídic primer diumenge de setembre rebérem en saber la tràgica notícia ens deixà petrificats. La fatalitat de la vida, l'incert moment en què tothom deixa d'existir, l'hi advenia en la plenitud de la vida. Quan aquesta havia agafat els senders de la maternitat i quan el seu projecte agroecològic (que tant esforç els havia costat) estava consolidat. Els reguerons de la vida ens deparen tota classe de fets i esdeveniments, però el que s'ha hagut d'empassar en Miquel ha estat de torrentada, la qual segur que la seva fèrria integritat podrà canalitzar. No obstant això, tal proesa vital necessita de la calor humana, de la solidaritat més sincera.

Una aferrada forta Miquel●

El passat dia 5 de setembre del 2021, de manera inesperada, tràgica, ens va deixar na Mai. Na Maria Francisca Sitges Grimalt. Mare d'una nina de tres anys, companya inseparable d'en Miquel i alma mater de la formatgeria ecològica Es Pinaró de Ses Monges. Amb només 32 anys d'edat, en plena vitalitat existencial, l'incert destí li portà la mort. A Son Macià, el poble on vivia, tothom quedà astorat, trist i abatut. Na Mai formava part de l'essència macianera, de l'originalitat i laboriositat d'aquest poble a la vora de la Serra de Llodrà, entre Manacor i Felanitx. Igualment, la gran multitud d'amistats que tenia arreu i a fora de l'illa també quedaren amb la sang gelada. Pus mai més tornarien a veure la seva rialla permanent i la seva innata bonhomia.

Vaig conèixer en Miquel i na Mai quan una colla de bergantells de 15 i 16 anys tornaren a fer del punk una amenaça per als seguidors de les polítiques bufes i retrògrades del PP felanitxer de na Carraixeta. Aquells adolescents, alhora eren col·legues d'uns altres jovencells que també revolucionaven l'ambient punk de Palma, els Cop de Fona. Durant aquella primera època organitzaren caòtics concerts, en petit comitè o multitudinaris, als afores del Sindicat de Felanitx, el dia de la festa major del poble, Sant Agustí. Aquest mateix dia, durant l'èxtasi de la festa,

davant la plaça de Toros, les seves performances de denúncia contra el maltractament animal relacionat amb la Fiesta Nacional, provocaven un impasse reflexiu dins la disbauxa col·lectiva present durant el dia gran dels felanitxers. La seva sinceritat mostrava que el seu compromís no només era estètic i d'una etapa concreta de la vida, sinó permanent. Així, quan partiren a estudiar a fora, s'integraren dins l'Ateneu Llibertari de Tarragona i dins el moviment d'ocupació. La relació amb l'illa la mantingueren mitjançant col·laboracions amb el periòdic Cultura Obrera. Més tard, en Miquel mateix entrà dins la redacció.

Una vegada retornats a Mallorca, la inquietud constant d'en Miquel i na Mai els encaminà cap a l'agricultura ecològica. A la vegada, després de l'explosió del 15M, quan sorgiren bastants de collectius llibertaris, militaren en Arrels, el grup anarquista sorgit a la zona de Manacor. A finals del 2012 el Cultura Obrera finalitzà el seu recorregut deixant un buit, precisament quan l'agitació social sorgida després de la crisi econòmica del 2008 estava en el seu moment més àlgid. Però en aquell mateix any es consolidà la Coordinadora Llibertària de Mallorca, en la qual en Miquel i na Mai hi participen com a membres d'Arrels. Un poc més endavant, el 2014, d'un grup de feina de la CLM sobre turisme s'impulsà la creació del monogràfic Tot Inclòs. En la redacció hi

En defensa dels mopis

Text: [Clara García Fraile](#) @supermopischaser

Cercàvem, els cercàvem, els intuïem entre les ombres, els pressentíem entre silencis i ràfegues de vent. De vegades, fins i tot, creiem veure'ls, dibuixar-se en l'aire humit d'un horabaixa d'estiu, entre brunzits d'insectes i aucells a plena hora de sopar.

No sortirien a saludar-nos, això estava clar des del principi. Segons les persones que semblaven guiar-nos i ens ensenyaven on mirar entre les escombraries i les flors, els espantaríem a la més mínima rellicada, així que sentissin una paraula o una trepitjada més forta que l'altra: mopis fugaços i esquius... Altres ens deien que podrien atacar-nos si ens apropàvem massa, però tot i així perseveràrem en el nostre intent. (Això mai no ens ho acabàrem de creure; comencen els dubtes, d'això va el joc...).

Els cerquem per cercar-los i intentem entendre com cuidar-los perquè sabem que tenir cura de les seves vides és donar vida a moltes altres vides, incloses les nostres. Els sòls verinosos que els enverinen són els mateixos que ens enverinen a tu, a mi, a microbis nobles, gentilhomes o malvats, a cotxinilles i cucs de terra, a les herbes de la vora del camí. Les vies electrificades, tanques i asfalts que van substituir els esbarzers, grèvol, farigoles i alzines que els donaven ombra, berenars i recer són les mateixes que se'n duen a parador desconegut les filles i les possibilitats d'un bon demà passat a tres-cents quilòmetres per hora.

Els mopis, si bé cada dia compten amb menys camp on campar a gust, encara solen presentar-se (o gairebé) allà on i quan se'ls cerca. Per això, us convoquem a invocar-los, a invocar-los molt, sempre que pugueu. I millor en companyia. Que surtin aquests mopis, que visquin i visquem amb ells tots els ecosistemes de biologies i cultures que ens hi entremesclem.

Mopis, gamusinos, gambusinos, charnatos... Ni la cercadora més pertinaç pot afirmar amb certesa que els seus cabells o les seves potes o les seves ales o el seu bec o el seu musell o les seves plomes o les seves urpes o escates o les seves dents o la seva cua o els seus grinyols, clacades, bramuls, espetecs o laments són així o aixà. La ciència certa ens porta fins on pot, però no més enllà. Ens deixa anar la mà al límit on la llum es converteix en penombra i els sons es desdibuixen, just abans de convertir-se en foscor i silenci o en una fondíssima distància insondable: és allà on viuen els mopis, en aquest entre. Entre allà i més enllà. Entre la penombra i el que és totalment fosc. Entre el so sense contorn que crec haver sentit i el silenci absolut. Per aquesta encletxa entre realitat i fantasia, es fa camí la imaginació tot caminant. Darrere d'uns arbustos, just després de passar allò que som capaços de reconèixer i descriure, de catalogar i comptabilitzar, surten de festa els misteris i nosaltres, les cercadores, passegem sense rumb fix i ni toc de queda.

Es tracta, doncs, d'una qüestió de ciència incerta però no per això menys important. No hi ha llibre de zoologia ni catàleg d'espècies protegides de cap diputació provincial capaç d'atrapar-los entre les pastures. Seguim cercant.

A la teva ment que els va cercar en un pinar costaner, poc tindran a veure amb els que vaig cercar jo a la vora d'un riu carregat de branques naufragant en remolins invisibles i geladores aigües de desglaç. Ni amb la que els va veure en una eruga estranya i tímida que mai no es convertiria en papallona.

La mopitat es reinventa i reimagina i multiplica cada cop que una imaginació proposa a una altra sortir a cercar-la i unes comes s'uneixen al pensament i es mouen. La mopitat es recompondrà, com els somnis, amb fragments del que ja hi ha, de tot allò que ens envolta aquí i ara. Bocins i maneres d'obrar recombinats, re-assemblats, re-coreografiats per constituir una cosa que no existia però que ara cerquem, i per tant ja existeix, encara que de moment sigui com a possibilitat, no com a certesa. Una mescla de multiplicitats vives integrades, de potes, troncs, ales, caps, cans, peixos, lleons, arcs de Sant Martí, porcs senglars i espais en blanc que es concreten en forma d'esborrall que esborralla la classificació, les espècies i les famílies, en una forma que tornarà a reinventar-se de manera diferent cada vegada que una altra imaginació, en un altre moment, en un altre riu, en un altre pinar, ens tregui a jugar.

I cal, sí, una altra imaginació amb comes que et dugui a la muntanya de passeig, que t'ho conti. No hi ha Google ni algoritme ni tutorial de Youtube que ens pugui endinsar al crepuscle i ajudar-nos a acostar-nos a la font de la poesia, aquell punt on no hi ha unitats de mesura, ubicacions exactes ni mètode científic i que, a diferència de les mentides, més que aparèixer-se, es mou.

Camps erms i pobles buits amb torres d'església esfondrades sobre tombes de rerererepadrines de noms visigots escassegen de cercadors que remoguin els relats, els passegin i els re-encantin. On juguen els no-infants dels pobles buidats?

I, de cop i volta, ens veiem allà, al bosc, un bosc qualsevol, mirant a través del tronc buit d'un roure mort abans que jo naixés, un túnel que dibuixa la seva foradada fins qui sap on, cobert d'estrelles enceses com si fora dia de revetlla, confonent-se amb cuques de llum que retornen del regne de les quasi-extintes perquè no volen perdre's la festa, arbustos amb espines que donarien el que fos per un glop, papallones nocturnes a la pista de ball, bonys no identificables que boten i desapareixen simultàniament abans i després de ser vists... totes nosaltres jugant a un joc les normes del qual desconeixem, recorrent rutes sense camí, disposades a donar vida a les nostres vides, perquè ens va la vida en això. A més, ha quedat molt bona nit●

Sobre la "Agrupación en defensa de los gamusinos"

I que una brisa dels teus sagrats boscos
sacsegi la meva ànima

Mesomedes de Creta, Himne a la Musa

L' AGRUPACIÓN EN DEFENSA DE LOS GAMUSINOS (ADG) va néixer el març 2021 amb el propòsit de tenir cura de la vida d'aquestes vulnerables criatures llegendàries, element importantíssim de l'equilibri dels nostres ecosistemes biològics i culturals, així com per estudiar la seva fisonomia i comportaments, sempre múltiples i canviants.

Corren mals temps per als mopis, pobladors arcaics dels nostres boscos, muntanyes i imaginacions crepusculars. La destrucció dels territoris salvatges que constitueixen el seu hàbitat natural, el canvi climàtic, el buidament dels territoris rurals -els habitants dels quals són tradicionalment portadors de la memòria i actors de la regeneració d'aquesta espècie-, la caça, la construcció de grans infraestructures i l'omnipresència implacable d'informació en forma de dades i algorismes que s'imposen com brúixoles no qüestionades de la veritat amenacen d'acabar amb aquesta rara espècie, a mig camí entre l'animal, la broma i el misteri.

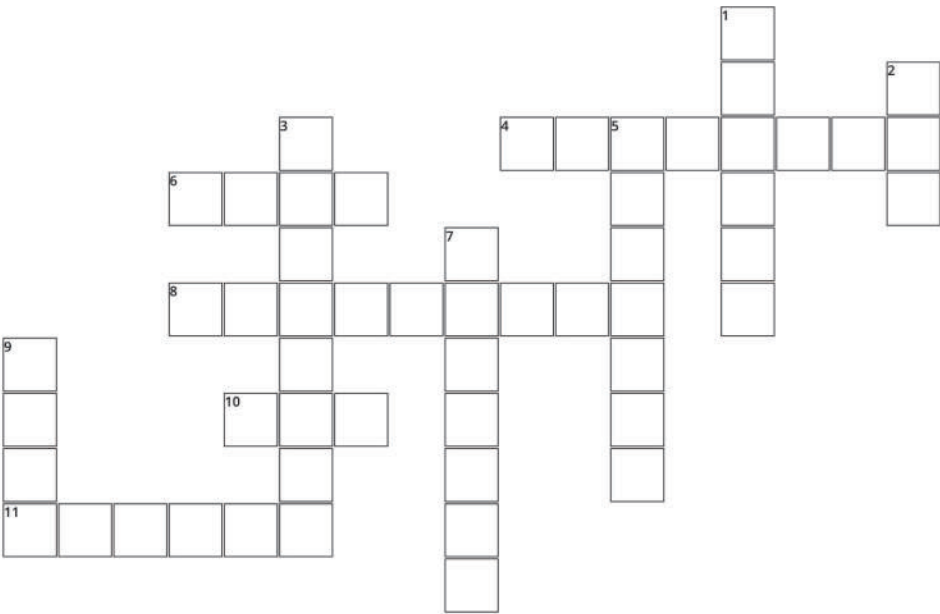
Però el futur dels mopis és també el futur de la nostra vida: vida entesa com gronxant equilibri dels processos interdependents i aliances multiespècie, potents en la seva indeterminació i alimentades no tan sols de pa i sol, sinó també d'ombres, jocs i complicitats poètiques que s'endinsen en temps insondables passats i per venir.

Organitzem taules informatives i passejos d'albirament i hem recopilat un Bestiario Colectivo de Gamusinos i un vídeo documental que enregistra diferents versions locals de costums i rituals de reclam, albirament i recerca de gamusinos a la província de Zamora.

Per unir-te a l'ADG o dur al teu poble qualsevol d'aquestes activitats, no dubtis a posar-te en contacte amb nosaltres. Us hi esperem.

Salvem sa Dragonera

Horizontals

- 4. Mes de la segona ocupació
- 6. Canal entre Sant Elm i sa Dragonera
- 8. Col·lectiu llibertari "Terra i []"
- 10. Grup d'Ornitologia Balear i Defensa de la Natura
- 11. Grup ecologista Talaïot []

Verticals

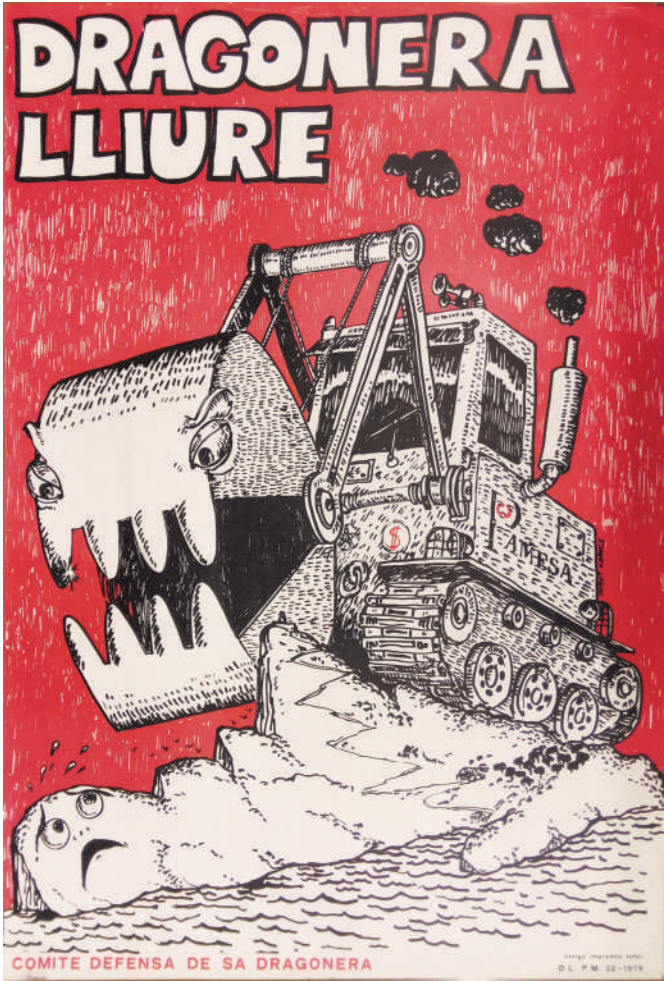
- 1. Empresa promotora de la urbanització
- 2. La primera ocupació va ser dia [] del [] del 197[]
- 3. Per aparcar helicòpters i poder anar a Mallorca quan fes mal temps
- 5. Localitat davant sa Dragonera
- 7. "Pamesa, cabrons, Dragonera pels []"
- 9. Número d'urbanitzacions projectades a sa Dragonera

Victòries ecologistes

Troba els 10 indrets amenaçats

C	P	S	E	S	C	O	V	E	T	E	S	S	N
F	S	A	D	R	A	G	O	N	E	R	A	G	U
A	Y	C	A	L	A	M	O	N	D	R	A	G	O
O	P	U	N	T	A	D	E	N	A	M	E	R	W
O	S	S	E	S	T	A	L	E	L	L	A	V	H
J	A	D	G	U	V	S	E	S	T	R	E	N	C
U	C	A	B	R	E	R	A	N	A	B	B	B	W
G	L	W	J	U	Z	S	P	D	L	Y	K	K	J
H	O	Z	J	E	C	B	Z	Z	B	L	Y	Y	P
C	A	L	A	C	A	R	B	O	U	X	V	Z	Y
S	O	N	B	O	N	E	T	G	F	M	Y	P	V
R	A	B	D	P	S	W	E	C	E	N	N	Q	X
G	B	J	V	M	R	T	R	Q	R	K	D	A	W
U	K	L	I	G	C	Q	R	G	A	F	C	U	V

Troba les 7 diferències

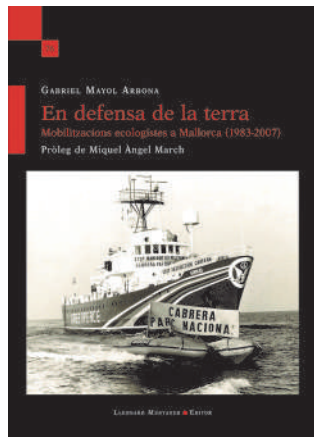

En defensa de la Terra.

Mobilitzacions ecologistes a Mallorca

Gabriel Mayol Arbona
Lleonard Muntaner, 2021

L'ecologisme ha estat un dels moviments socials més forts i rellevants en la història de la Mallorca recent. Per això era necessari fer una història que fes un repàs de les lluites més rellevants dels últims quaranta anys. Sense endinsar-se massa en les organitzacions, el canvi ideològic ni l'evolució de l'ecologisme (així hi tot es pot percebre perfectament), el llibre es centra en descriure com s'enfrontaren els conflictes des d'es Trenc fins a la campanya "Salvem Mallorca" o "Qui estima Mallorca no la destrueix" ja entrats els 2000, tot passant per Cabrera, Cala Mondragó, Son Reus i tantes altres.

Ecología y pensamiento revolucionario

Murray Bookchin
Calumnia, 2019

Aquest llibre, publicat originàriament l'any 1964, és un dels textos fonamentals del llibertari Murray Bookchin i s'ha considerat com un dels llibres teòrics fonamentals sobre l'ecologisme modern. L'autor evidencià, en una data on l'ecologisme com a pensament era gairebé desconegut, de les conseqüències que l'home provoca al medi i de la crisi ecològica que això suposaria. A més, també posa de relleu els greus problemes socials, econòmics i polítics que tot plegat comportaria. Per això planteja la necessitat d'un ecologisme social, que superi les jerarquies, i l'establiment d'una societat ecològica.

La vuelta a la naturaleza.

El pensamiento naturista hispano (1890-2000): naturismo libertario, trofología, vegetarianismo naturista, vegetarianismo social y librecultura

Josep Maria Rosselló
Virus, 2003

Les arrels de l'ecologisme, de l'estima i importància de la natura i de les pràctiques naturistes a l'Estat espanyol tenen més de 100 anys. Cap a finals del segle XIX s'expandí entre els obrers la idea de la comunió entre l'home i la natura i començaren unes pràctiques que ells mateixos anomenaren naturistes i que, a mesura que passaren els anys, anaren agafant més adeptes. Aquestes pràctiques no eren altres que l'agricultura biològica, la lluita contra la vivisecció, el vegetarianisme, la vida al camp, la medicina naturista, la lluita contra la contaminació, la manipulació alimentària... però també el nudisme, els banys de sol, la vida tranquil·la

Salvem sa Dragonera.

Història dels ecologismes a Mallorca

Pere J. Garcia Munar
Illa Edicions, 2017

Sa Dragonera ha esdevingut un mite dins l'ecologisme mallorquí. La lluita per salvar l'illot de l'especulació turística-co-immobiliària va ser la primera de moltes. Però, sobretot, va ser la primera victòria important de l'ecologisme i, potser més important, va ser la primera que va aconseguir un ampli suport social i polític que va marcar el camí en la manera d'enfrontar els conflictes ecologistes. El 1976 sa Dragonera havia de ser urbanitzada, el 1977 es va ocupar, va començar una campanya espectacular i, gairebé 20 anys després, es declarà parc natural sense que s'hagi construït ni un sol edifici.

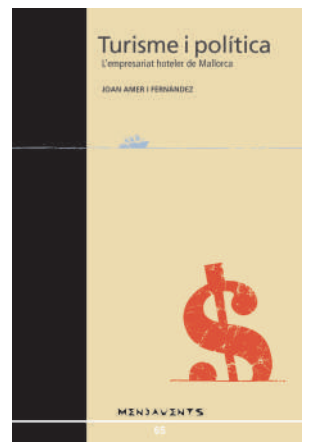

Turisme i política.

L'empresariat hotel·ler de Mallorca

Joan Amer
Documenta Balear, 2006

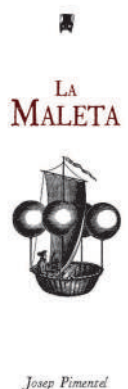
El lobby hotel·ler és probablement un dels actors més importants que han configurat la Mallorca actual. Per això, aquest llibre de Joan Amer, tot i tenir ja un temps, segueix essent bàsic per entendre el model de creixement econòmic i turístic mallorquí. El volum fa un repàs a l'impacte del turisme de massa a la societat, explica l'articulació econòmica i política de l'empresariat hotel·ler al llarg dels anys i s'atura a examinar les relacions dels hotelers amb l'administració pública i com han influït per crear un model a la seva mida. Per últim, dedica un capítol al pensament hotel·ler sobre el turisme de massa i l'impacte mediambiental que provoca.

La maleta

Josep Pimentel
Calumnia, 2021

És una novel·la, però el relat, els fets i els protagonistes, en molts casos, són reals. Quan no ho són, podrien ser-ho. N'Eliseo, anarcosindicalista, viu vagues durant la República, milita al sindicat, participa de l'ateneu del seu barri i dia 19 de juliol de 1936 participa de la revolució social i marxa al front d'Aragó, on acaba formant part de les collectivitzacions del camp. La guerra avança, el feixisme s'imposa i emprèn el camí cap a l'exili. Els seus ossos acaben sobre l'arena d'Argelers. El llibre no només és una reivindicació d'un passat gloriós, sinó que pretén dignificar la història d'una gent que cregué en un món nou, que visqué la utopia i que perdé.

Projectes que col·laboren amb aquesta publicació

Contacta si vols contribuir

ELS OBLIDATS

info@elsoblidats.org
elsoblidats.org

CALUMNIA

info@calumnia-edicions.net
calumnia-edicions.net

edicionsdeldesproposit@gmail.com
edicionsdeldesproposit.cat

COL·LECTIU ARRELS

collectiuarrels@riseup.net
collectiuarrels.wordpress.com

L'ELÈCTRICA

ATENEU POPULAR

hola@electrica.cat
electrica.cat

ateneu llibertari estel negre

estelnegre@gmail.com
estelnegre.baleareweb.net

coop57

SCCL

mallorca@coop57.coop

BLATDELPLA

IMPRESSORS

TOT INGLÒS

totinclos@subvertising.org
@totinclosmallorca

rebel·lió o extinció

MALLORCA

xrmallorca@protonmail.com
Xrmallorca en facebook, inst o twitter

CGT

Balears

csp@cgt-balears.org
cgtbalears.org

SON GOTLEU

ANTIFEIXISTA

JJLL

MALLORCA

jjll_mallorca@autistici.org
joventutslibertariesmallorca.
noblogs.org

MALES HERBES

Feministes del Pla

Creu Negra de Sóller

Auto-gestió

creunegrasoller@pm.me

Ateneu cultural Llosa ecologista

ateneulloseta@gmail.com

s'Ateneu

Santa Margalida

sateneu@gmail.com

CAN BUM

ESPAT SOCIAL

canbumespaisocial@gmail.com
c/Costa i Llobera 40. Pollença

dracsmagic

llibriadracmagic@gmail.com
llibriadracmagic.net

TERRANOOSTRA

SUPERMERCAT COOPERATIU

supermercat@terranostra.coop
terranostra.coop

S'HORT DEL TIO

CONFITURES I ENVINAGRATS COLLECTIVITZATS

SUPORT MUTU PALMA CENTRE

SA BIXICLETA

de tot i molt en primera i segona mà

sabixicleta@gmail.com
Francesc Fiol i Joan 4, Palma

1984

araes1984@gmail.com
titoieta.cat

maltraste records

info@maltrasterecords.com
maltrasterecords.com

SETA

Sindicat d'Enginyers
Tècnics Anticapitalistes

BIKE OR DIE

GRUPETA DE RIESGO CYCLING TEAM

la viniloteca

argenteria 14. Palma

Aquesta publicació és possible gràcies a la cooperació i el suport de projectes, subscriptores i col·laboradores. La nostra intenció és ser una eina útil dels moviments transformadors, per la qual cosa sumem i necessitem, suport col·lectiu.

Pots col·laborar:

- Suport econòmic:

- Subscripció d'un any

Rebràs 4 números per correu. 10€.

- Suma noves subscripcions en el teu entorn

- Sumant el teu projecte als Col·laboradores

- Difonent i distribuint la publicació al teu poble, barri o xarxes

- Aportant textos o gràfics, crítiques, suggeriments i propostes

nosaltres@riseup.net

nosaltres.noblogs.org